

คติชาวพุทธ

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๒

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เราพูดถึงสติปัฏฐาน ๔ ว่าปลอมหมด ปลอมหมด ปลอมหมายถึงว่าเรามีกิเลสอยู่การกระทำของเราเนี่ยมันไม่มีค่าอย่างนั้นหรอก พอพูดออกไปแล้วเนี่ย โยม คอยฟังกัน แล้วโยมกลับมา เขาบอกว่า ไปหาหลวงปู่จันทา หลวงปู่จันทาครูบาอาจารย์ ท่านสอนอย่างนี้เหมือนกัน เราบอกนั่นหรือ ถ้างั้นก็เป็น สติปัฏฐาน ๔ ของพระป่า พระป่าก็พยายาม เพราะเราประพฤติปฏิบัติ เรายังมีกิเลสอยู่ ยังมีความเห็นของเราอยู่ มันเป็นสติปัฏฐาน ๔ ไม่ได้หรอก เราจะถูกชักจูงให้เข้า ให้เข้าสู่สติปัฏฐาน ๔ แล้วมีคนมาถามอีกว่า ครูบาอาจารย์ท่านสอนอย่างนั้นอีก เราเลยสรุปสติปัฏฐาน ๔ มันเลยหลายรอบ สติปัฏฐาน ๔

ฉะนั้นโดยข้อเท็จจริง สติปัฏฐาน ๔ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมวินัยไว้นะ ใช้เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระอรหันต์ เป็นศาสดา ท่านตั้งเป้าไว้ แต่ในการประพฤติปฏิบัติเรานะเหมือนเราอ่านแผนที่ แผนที่เนี่ยเขาวัดค่าแล้วเนี่ย แผนที่ การทำแผนที่แล้วการทำพิคั่นนั้นก็ถูกต้องหมด แต่เราเดินตามแผนที่นั้นไม่ถูก เราไม่รู้จักแผนที่นั้นเพราะเราไม่เคยเดินลงในพื้นที่ ฉะนั้นเราอ่านแผนที่ที่ออกหมด แต่ในพื้นที่จริงเราไม่รู้ นี่เหมือนกันสติปัฏฐาน ๔ ก็เหมือนกัน ความจริงเป็นอย่างนั้นนะ แต่เราทำถูกหรือเปล่า เรามองที่มันผิด ๆ ตรงนั้นใจ

นี่พูดถึงนะ เรามองเป็นพระ เวลาเรามองเป็นพระเนี่ย เนี่ยสิ่งที่ปฏิบัติเนี่ย สิ่งที่เราจะมาศึกษาปฏิบัติเนี่ยอันนี้สุดยอด เนี่ยการมองเป็นพระนะโอกาสทองเลยนะ โอกาสทองของเรา เพราะเรามองมาแล้วเห็นไหม ทางของคฤหัสถ์เป็นทางคับแคบ ทางของพระเนี่ยเป็นทางกว้างขวาง ทางของภิกษุเป็นทางที่กว้างขวาง ๒๔ ชั่วโมงนะ เรามีโอกาสประพฤติปฏิบัติได้ตลอดเวลา

เนี่ยถ้าเราได้ประพฤติ เราได้มองเป็นพระแล้วได้ประพฤติปฏิบัติแล้วเนี่ย โอกาสของเรามีแล้ว ถ้าโอกาสของเรามีแล้วเนี่ย เราต้องชวนขวายเป็นเรา ถ้าเราชวนขวายเป็นเราเนี่ยเห็นไหม เราแค่ทางโลกเขาจะเขาแค่ขอโอกาสกันนะ ถ้าเขาให้โอกาสเห็นไหม เขาให้โอกาสได้ทำงาน เขาได้โอกาส

เห็นไหม หน้าที่ตำแหน่งในการทำงานก็เป็นโอกาสของเขาเหมือนกัน เนี่ยเขาต้องแสวงหากันนะ เขาต้องแสวงหางานเขาหางานทำกัน แต่งานของเรานั้นเนี่ยมันมีอยู่แล้ว งานของเราเห็นไหม

เราเกิดมาเห็นไหม เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เนี่ยอริยทรัพย์ ทรัพย์อันนี้สำคัญมากเลย สำคัญมาก เพราะเราเกิดมาแล้วพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาสอนย้อนกลับไป ย้อนกลับไปไปที่ที่เราเกิด เนี่ย เราเกิดมาเนี่ยถ้าเป็นวัยรุ่นนะเวลาเกิดเนี่ย ชีวิตนี้โอ้โฮชีวิตนี้น่ารื่นรมย์นะ เพราะชีวิตมัน ๆ เราเห็นมันยังสดใสมาก แต่คนแก่คนเฒ่าเนี่ยชีวิตเขาเนี่ย เขามันปลายของชีวิต เพราะธรรมชาติของเราเรารู้แล้วชีวิตนี้มันต้องตายไปเป็นธรรมดา พอคนแก่คนเฒ่า กาลเวลาเขาน้อยลง อายุเขาน้อยลงเห็นไหม เขาก็ต้องหาที่พึ่งของเขา แต่พวกเรานั้นมันชะล่าใจ มันชะล่าใจว่า เรายังเป็นคนหนุ่มคนสาวกันอยู่ โอกาสของเราเวลายังมีอีกมากอยู่ แต่เราไม่เข้าใจเลยว่า คนเรานะตายได้ทุกเวลานะ คนเรานะเนี่ยตายได้ทุกเวลา

ฉะนั้นการเกิดเป็นมนุษย์สมบัติ การเกิดมาเป็นมนุษย์สมบัติเห็นไหม เนี่ยมีค่ามาก ที่นี้พอเกิดเป็นมนุษย์สมบัติมีค่ามาแล้วพบพระพุทธศาสนา เราย้อนกลับ ย้อนกลับศึกษาในการเกิดของเราในที่ไหนมีการเกิด ที่นั่นมีความทุกข์ ความทุกข์ของเราเกิด ทุกข์มีเพราะเราเกิด โลกนี้มีเพราะมีเรา โลกนี้มีเพราะมีเรานะ เวลาเราสัมผัสมันนะ เนี่ยคุณสิ เราไปยืนกลางแดดนะเราร้อน เราหลบในที่ร่มเราเย็น เนี่ยเห็นไหม จิตใจมันก็เหมือนกัน จิตใจเนี่ย มันทุกข์มันร้อนภาษามันนะ ทุกข์มันร้อนโดยธรรมชาติของมัน แต่มันไม่เคยเห็นมียาแก้ไข มันไม่เคยมียาแก้ไขของมัน

แต่เราเกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา เนี่ยธรรมโอสธ ธรรมโอสธมันแก้ไขได้ ธรรมโอสธเนี่ยมันมีแต่ดำรายาเห็นไหม เราศึกษาตามทฤษฎีเห็นไหม สติปัญญาเห็นไหม ต้องมีศีล สมาธิ ปัญญา สติปัญญาเห็นไหม ศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งปัญญา มันปัญญาของใคร มันปัญญา มันจึงสุกก่อนห้าม เพราะเวลาเราบวชเข้ามาแล้วเห็นไหม เราศึกษาเนี่ยโดยทางโลกเขาก็มีปัญญาของเขา เขาใช้ปัญญานะ การบริหารจัดการสิ ใครมีเขาวัวปัญญาของเขาเนี่ย ในบริหารการจัดการ เห็นไหม เขาสามารถทำองค์กรของเขาเนี่ยได้ทำกำไรได้มหาศาลเลย นั่นเขาใช้ปัญญาของเขา

เราศึกษามาเนี่ย แล้วยิ่งมีการศึกษามา มีการศึกษามาก เห็นไหมเราว่าเป็นปัญญาของเรา ปัญญาที่เราใช้กันอยู่นี้มันเป็นปัญญาโดยกิเลสทั้งหมด กิเลสมันพาใช้ กิเลสเพราะอะไร กิเลสเพราะเราเกิดขึ้นมาเนี่ย เราเกิดเห็นไหม อวิชชาพาเกิด เวลาเราถามโยมบ่อยมาก ว่าโยมเกิดมาจากไหน เขา

บอกว่าเกิดมาจากพ่อแม่ ไม่ใช่หอรก ไม่ใช่หอรก เกิดจากพ่อแม่เนี่ยสายบุญสายกรรม เราเกิดมาจากกรรม เกิดมาจากการกระทำของเรา เราเกิดมาจากกรรมนะ กรรมจากจิตเนี่ย

จิตมัน จิตของเราเนี่ย มันพลังงานปฏิสนธิจิตมันมีกิเลส กิเลสเป็นตัวขับเคลื่อน ขับดันให้ต้องเกิดอยู่แล้ว มาเกิดกับพ่อแม่เราเพราะสายบุญสายกรรมมาเกิดกับพ่อแม่เรา แล้วไปเกิดกับคนอื่นล่ะ ไปเกิดกับพ่อแม่อื่น แล้วเกิดในภพชาติอื่นล่ะ เกิดเป็นสัตว์ เป็นเครื่องจาน เป็นอสุรกาย ไปเกิดเป็นเทวดา อินทร์ พรหม เราก็ไม่เชื่อ พิสูจน์ไม่ได้ พิสูจน์ไม่ได้เห็นไหม เวลาเกิดเป็นมนุษย์แท้ ๆ เนี่ย เห็นไหม มนุษย์สมบัติเห็นไหม เกิดเป็นมนุษย์เห็นไหม มนุสสเดรัจฉานโน มนุสสเปโต ร่างกายเป็นมนุษย์ ใจเป็นเปรต ใจเป็นผี ใจเป็นพรหม ใจเป็นเทวดา

พระพุทธเจ้าแบ่งไว้หมดเลย เพราะพระพุทธเจ้าถือหัวใจเป็นใหญ่ เพราะหัวใจเนี่ยปฏิสนธิจิตเห็นไหม เพราะเรามีกรรม กรรมมันขับไสมาเกิดเป็นมนุษย์ เกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา พุทธศาสนาเนี่ย แล้วนี่เราบวชเป็นพระ เราบวชเป็นพระเป็นภิกษุ เป็นผู้เห็นภัยในวัฏสงสาร เราจะศึกษาธรรมะ ศึกษาธรรมะ ธรรมโอสธ ศึกษาธรรมนะเห็นไหม เราศึกษามาธรรมะอันนั้นเห็นไหม จลลิกขณะ เราจะใช้ยานี้นี้ยามันต้องมีจลลิกขาของมัน แล้วเราต้องอ่าน อ่านศึกษาว่าจลลิกขานี้กินอย่างไร ใช้อย่างไร ทำอย่างไรเราจะได้ประโยชน์กับเรา

ธรรมะที่เราศึกษาเนี่ยเห็นไหม เขาชี้หน้าเข้ามาเพราะตัวยามันยังไม่มีใจ ถ้าตัวยาถือสติใช่ไหม สติปัญญาเนี่ย ตัวยาจะเกิดขึ้นมา ถ้าตัวยาเกิดมา ตัวยานี้ใช้ที่ไหน ยานี้ ยานี้เขาใช้ภายนอกนะ เขาใช้ทา เขาห้ามกินเห็นไหม ยานี้ใช้ภายใน ยานี้ก็เหมือนกัน เนี่ยสติปัญญาเราใช้อย่างไร เราหาตัวยาเจอหรือยัง เวลาเราหาขานะ เราหาขาสมนไพรเราไปเก็บเอานะ แต่ยาของเรานะ พระพุทธเจ้า บอกขานะ สติมันซื้อหาไม่ได้ ปัญญามันซื้อหาไม่ได้

แต่เวลาเราศึกษาเรามีปัญญาของเรา เราใช้ของเรา เนี่ยเราว่าเรามีปัญญา ๆ เนี่ยมันเป็นปัญญา เพราะเราเกิดเป็นมนุษย์ไง เกิดเป็นมนุษย์ มนุษย์มีธาตุ ๔ และขันธ ๕ เนี่ยมีการสื่อสารกัน มีการพูดคุยกันมีการศึกษากัน มันเป็นการสื่อสารกัน แล้วปัญญาเนี่ยในการจัดการชีวิตเราเนี่ย เราคิดว่ามันเป็นปัญญา มันเป็นเรื่องปัญญาไง ธรรมะมันย้อนเข้ามาเห็นไหม

คูตี เวลาเกิดมาเนี่ย เกิดมาเป็นอริยทรัพย์ ทรัพย์เนี่ยมนุษย์สมบัติ เนี่ยทรัพย์มนุษย์สมบัติเนี่ย อันนี้สำคัญมาก เพราะมนุษย์สมบัติเกิด มนุษย์สมบัติ เราถึงรู้ร้อนรู้หนาวเห็นไหม เกิดเป็นลูกครอบครัวใด เราจะได้มรดกตกทอดจากครอบครัวนั้น เนี่ยแล้วเกิดเราได้หนี้สินจากครอบครัวนั้นล่ะ

เราก็ต้องใช้ไป กรรมก็เหมือนกัน เนี่ยกรรม กรรมพาเกิดเห็นใหม่ เนี่ย ๆ มนุษย์สมบัติ แล้วมนุษย์สมบัติเกิดมาเป็นอริยทรัพย์แล้ว อริยทรัพย์แล้วยังมาศึกษาธรรมะอีกเห็นใหม่ ธรรมะนี้มันได้ทรัพย์จากภายในนะ

ถ้าทรัพย์จากภายในมันจะมาแก้ไข รู้สุขรู้ทุกข์ คนคิดนะเนี่ยเราบวชขึ้นมาเนี่ย เราบวชมาเป็นประเพณีวัฒนธรรม ถ้าพ่อแม่ต้องให้บวช ลูกบวชเพราะพ่อแม่จะได้เกาะชายผ้าเหลือง พ่อแม่ได้เกาะชายผ้าเหลืองนะ นี่คิดกันโดยโลกใจ แต่ถ้าโดยธรรมนะ เวลาลูกบวชพ่อแม่ได้ ๑๖ กัป ๑๖ กัป เพราะอะไร เราบวชเท่ากับพ่อแม่บวช ใจของแม่ กินเลือดเนื้อเชื้อไขของแม่ เดียวนี้เขาเลี้ยงลูกด้วยน้ำนมแม่ไง ถ้าเลี้ยงด้วยน้ำนมแม่ ลูกจะฉลาด สมอมมันจะพัฒนา เนี่ยน้ำนมแม่คือเลือดของแม่ มันกลั่นออกมาจากเลือด เนี่ยไขของแม่ สเปิร์มของพ่อ แล้วเอาเลือดเนื้อเชื้อไข

แต่เรากับพ่อแม่เราคนละคนกันเห็นใหม่ เวลาเราเกิดกรรมพาเกิด ไม่ใช่ว่าเกิดจากพ่อจากแม่ ตามสายบุญสายกรรม แล้วลูกมาบวช ลูกมาบวช พ่อแม่ได้บุญได้ยังงี้ละ เนี่ยประเพณีวัฒนธรรม ลูกมาบวชเพราะว่าลูกเห็นใหม่ ลูกมาบวช บวชเพื่อสืบทอดศาสนา สืบทอดที่ไหน สืบทอดนะ คุณประเทศไทยอยู่ได้ด้วยสมัยก่อนเป็นแคว้นแคว้นนะ เราใช้กำลังไครมาก เขาต้องรุกรานเอา เขายึดครองประเทศเอา เขาจะมีการปกป้องด้วยกำลังทหาร ทหารนะทหารเกณฑ์เนี่ย โพรเนี่ยเขาเกณฑ์มาเป็นทหาร นี่ก็เหมือนกันโดยมนุษย์ผู้ชายเนี่ยต้องเป็นทหาร ๒ ปี เนี่ยเวลาเกณฑ์ทหาร ทหารเนี่ยจะรักษาประเทศ เนี่ยรักษาประเทศ นายพลเอาไปรบไม่มีกำลังหрок เขาใช้พลทหารใช้อัณเฐโรไปรบ

เนี่ยเรามาบวชก็เหมือนกัน เรามาจำจูนศาสนาที่วัน เนี่ยศาสนานี้มันเกิดขึ้นมาเนี่ย เนี่ยเรามารักษาสืบทอดศาสนา สืบทอดตั้งแต่พระพุทธเจ้าปรินิพพานไปเนี่ย พระไม่เคยขาดเลย เพราะพระขาดบวชพระกันมาได้ พระไม่เคยขาดเห็นใหม่ สิ่งนี้เวลามาบวชจำจูนศาสนา พ่อแม่ได้ตรงนี้ไง พ่อแม่ไม่ได้สืบทอดพระพุทธศาสนา เอาเลือดเนื้อเชื้อไขเห็นใหม่ ทางเหนือเขาเรียกค้ำโพธิ์ ๆ คำศาสนา เวลาต้นโพธิ์ต้นไทรเนี่ยเขาเอาไม้ค้ำ ค้ำเพื่อค้ำโพธิ์ ค้ำโพธิ์ไว้เห็นใหม่

นี่เราเอาตัวเรามาค้ำ คำศาสนาไว้ คำศาสนาเพราะมันสืบทอดมาถึงพวกเราถึงชนรุ่นหลัง ถึงอนุชนรุ่นหลัง เนี่ยเลือดเนื้อเชื้อไขของพ่อของแม่มาบวชเราถึงได้ ๑๖ กัป พอมาบวชแล้ว เข้ามาแล้วเนี่ย แล้วเรื่องตัวของเราละ บวชออกมาจากโบสถ์พ่อแม่เอาไปแล้ว แล้วเวลาเราเป็นพระเห็นใหม่ ถ้าพ่อแม่คิดถึงพระลูกชาย เวลาคิดถึงพระแล้วถ้าเกิดว่าลูกนี้มันไปค้าขายมันมีปัญหา มันมีคนตายมันหนีไป มันปล้น ปล้นมันชิงเขาเนี่ยมันหนีไป พ่อแม่คิดถึงลูกก็คิดถึงโจร คิดถึงโจรก็ทุกข์นะ คิดถึงพระ

ก็มีความสุขนะ นี่พระ พระโดยสมมุติ เนี่ยเราเกิดเป็นมนุษย์เห็นไหม เราบวชพระได้ สัตว์บวชไม่ได้
ที่นี้พอบวชเข้ามาแล้วเนี่ย เนี่ยพุทธะจากภายในเราถึงบอก เรามีโอกาสตรงนี้ ได้ศึกษาตรงนี้

ศาสนาพุทธเป็นยอดของศาสนา มีศาสนาเดียว ศาสนาเดียวที่แจ่มแจ้งเรื่องของชีวิตได้ทั้งหมด
ที่มามีมาอย่างไร ปฏิสนธิจิตเกิด เกิดอย่างไร พระพุทธเจ้าเวลาย้อนอดีตชาติไปเห็นไหม
บุพเพนิวาสานุสติญาณ ทำไมถึงมาเกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ ก่อนที่เกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะก็เคยเกิด
เป็นพระเวสสันดร เห็นไหม เนี่ยสิ่งที่มันย้อนไปเนี่ย จิตนี้เวลามันย้อนไปสายบุญสายกรรมมาเกิด
เป็นเรา พอมาเกิดเป็นเราเห็นไหมเนี่ย สายบุญสายกรรม เนี่ยสิ่งที่จิตมันพาเกิด เนี่ยปฏิสนธิจิตมันพา
เกิดเป็นเรา

ถ้ามีบุญกุศลของเราเห็นไหม สิ่งที่เราจะเห็นใจของเราใจ เราเห็นใจของเรา ศึกษาที่นี้มันศึกษา
จบ เนี่ยแพ้เป็นพระชนะเป็นมาร ทางโลกเขาชนะคะคานกัน เขาหาสมบัติของเขา ใครใช้ปัญญาโดย
ชอบธรรม เขาเรียกหาโดยความชอบธรรม เขาก็ได้ของเขา เขาคลไคลกันมา เขาหาที่เรื่องสมบัติ
ของเขา แต่สมบัติของเราละ ถ้าสมบัติของเรานะ เขาหาอย่างนั้นนะ เป็นสมบัติสาธารณะหามาได้
ขนาดไหน พ่อแม่คนไหนนะไม่มีใครดูแลสมบัติต่อไป มีมากนะ เนี่ยเศรษฐกิจเดี๋ยวนี้มีมากเลยถูกไปอยู่
อเมริกาไม่ยอมกลับแล้ว แล้วสมบัติหามาให้ใคร เป็นทุกข์เป็นร้อนนะ หามาก็ด้วยความทุกข์ หา
เสร็จแล้วไม่มีใครสืบทอดก็เป็นความทุกข์ เพราะมันเป็นสมบัติสาธารณะ

แต่เราเกิดมากับ กับโลกเห็นไหม มันก็ต้องเป็นสมบัติสาธารณะนี้แหละ มันเป็นสมมุติ แต่
สมบัติที่ความเป็นจริงละ นี่ใจพุทธศาสนาสอนตรงนี้ใจ เนี่ยศาสนา ศาสนาอื่นเป็นลัทธิ ไม่รู้ว่ามี
จากไหน อ้อนวอนพระเจ้ากันไป ขอให้พระเจ้าให้มีความสุข เนี่ยองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
ปฏิเสธหมดเลย ปฏิเสธทุกลัทธิทุกศาสนา ทุกลัทธิทุกศาสนาเพราะอะไร เพราะมันไม่เป็นความจริง
มันเป็นการอ้อนวอนขอเอา เหมือนเราเนี่ยเดี๋ยวนี้ โลกเห็นไหม เศรษฐกิจเนี่ย เศรษฐกิจไม่เจริญ แต่
เศรษฐกิจมันจะไปเจริญ ไปเจริญที่หมดคู่ เพราะเวลาเศรษฐกิจมันทรุดเนี่ย ใ้อพวก ใ้อพวกที่ไม่มี
จุดยืนนะ มันจะไปหาคนขึ้นนำให้มัน...เนี่ยสิ่งต่าง ๆ อย่างนี้ เพราะเราไม่มีจุดยืนเห็นไหม เนี่ยลัทธิ
ศาสนาต่าง ๆ เขาก็อ้อนวอน ขอกันเอาอย่างนั้นนะ

แต่ศาสนาพุทธของเราเห็นไหม บุพเพนิวาสานุสติญาณ พระพุทธเจ้าจะเกิดมา
บุพเพนิวาสานุสติญาณ ย้อนอดีตชาติไปเนี่ยย้อนอดีตชาติก่อน ก่อนได้เป็นพระพุทธเจ้าเนี่ย ทดสอบ
มาทุกศาสนาหมดแล้วกลับมา กลับมาถึงไปทดสอบกับเขา ไปฝึกกับเขา ไปทำทุกอย่างกับเขา ที่โลก

นี้เขามีกัน ไปทำกับเขาทั้งหมด และมันทำไปเพราะเขาเชื่อถือกัน แต่พระพุทธเจ้าไม่เชื่อถือเพราะมันแก้ไม่ได้ มันแก้ความลึกลับสงสัยเราไม่ได้

มันแก้ไม่ได้ ความลึกลับสงสัยเป็นนิรันดร์ธรรม เป็นกิเลสตัณหา ความทะยานอยากเพราะมีความสงสัย มีความไม่เข้าใจสิ่งต่าง ๆ จิตนี้มันถึงทุกข์ใจ มันต้องจับจิตนี้ให้ไปไขใหม่ แล้วจะมาศึกษาด้วยตัวเอง เนี่ยศึกษายังไง ศึกษาก็ศึกษาไม่ได้ พอจิตสงบเข้ามาเนี่ย ศึกษาเข้ามามันเป็นข้อมูลจิตสงบเข้ามา จิตสงบเข้ามามันเห็นข้อมูลของตัวเองเห็นใหม่ บุญเพนิวาसानุสติญาณ เป็นอดีตชาติไม่มีวันจบเลย เนี่ยสุดท้ายแล้ว ถึงกลับมาเพราะมันไปแล้วก็ไม่มีที่สิ้นสุด

นี่เห็นไหมการเกิดและการตาย วิทยาศาสตร์จะบอกเลยว่า เราเกิดมาจากไหน เกิดมาอย่างไรให้พิสูจน์มาสิ แต่ในเมื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเนี่ยเป็นศาสดา เนี่ยตอบสนองเรื่องความเกิดและความตายของชีวิต แต่ตอบสนองทำไมไม่บอกมาละ บอกมาได้ไม่มีต้นไม่มีปลาย หมายถึงว่าการเกิดและการตายมันมาตลอดไป เพราะสิ่งที่มีชีวิตเนี่ยมันพัฒนาการของมันมา แล้วถ้าตอบไปแล้วเนี่ย เวลาพระที่มาบวชเนี่ยเวลาผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ ถ้ารู้ทันเนี่ย รู้เหมือนกับพระพุทธเจ้า พระอรหันต์นะรู้เหมือนพระพุทธเจ้า แต่ แต่บารมีไม่เท่าพระพุทธเจ้าไขใหม่ พระอรหันต์บางองค์ระลึกชาติได้ ๕ ชาติ ๑๐ ชาติ ๑๐๐ ชาติมันไม่เท่ากัน

แล้วถ้าบอกไว้สิ่งต่าง ๆ นี่มันก็ขัดแย้งกัน เนี่ยจุตูปปาตญาณ ถ้าไม่มีกระบวนการของการชำระกิเลสมันไม่สิ้นสุด มันยังมีการเกิด ที่ว่าเราเกิด เราเกิดเนี่ย เราเกิดมาจากไหน เกิดมาจากไหน เนี่ย จุตูปปาตญาณ จิตนี้ยังมีแรงขับอยู่มันต้องเกิดแน่นอน แต่เราว่าเราเกิดจากพ่อจากแม่ มันเกิดจากพ่อจากแม่ชาตินี้ละ แต่ชาติอื่นเราเป็นพ่อเป็นแม่ของพ่อแม่เราหรือเปล่า

มันผลัดกันเกิดเป็นพ่อเป็นแม่ เป็นญาติ เป็นพี่น้อง มันสลับเปลี่ยนกันมาทั้งหมด ไม่รู้ชาติไหนใครเป็นพ่อแม่ใคร มาใช้เวรใช้กรรมกัน ชาติที่แล้วก็เป็นพ่อแม่เขา คุณเขาไม่ดี ชาตินี้ก็มาเกิดเป็นลูก ก็ต้องมาล้างผลาญเขา มันเป็นเวรเป็นกรรมทั้งนั้นนะ เนี่ยกรรมมันพาเกิด ถ้ามันหมุนเวียนอย่างนี้มันไม่มีที่สิ้นสุด เนี่ยใจมนุษย์สมบัติใจ มันมีการเกิด มีโอกาสได้แก้ไข ไม่ได้เกิดเป็นมนุษย์ มันมาเกิดเป็นสัตว์เดรัจฉาน เกิดตายมันก็หมุนของมันไป

แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เนี่ยตั้งแต่บุญเพนิวาसानุสติญาณ ตั้งแต่จุตูปปาตญาณ มันไม่จบกลับมาอาสวักขณญาณ นี่ใจพระพุทธศาสนา จิตเนี่ย การเกิดมันมีที่มาที่ไป แล้วถ้าไม่สิ้นสุด มันมีที่มาของมัน แล้วถ้าที่มานี้กระบวนการของมันยังไม่จบ มันมาเกิดปัจจุบันเป็นมนุษย์อยู่แล้วเนี่ย ถ้า

กระบวน การยังไม่จบเวลาตายไป มันก็ต้องมีไปของมันอีก ที่นี้พระพุทธเจ้าไม่เอาตรงนั้น เอา ปัจจุบันธรรม เอาปัจจุบัน เอามาแก้ไขปัจจุบันธรรมนี้มาแก้ไขที่นี้ สิ้นสุดกระบวนกรของที่นี้

ถ้าสิ้นสุดกระบวนกรที่นี้เห็นใหม่ เนียศาสนานี้ตอบสนองถึงที่มาของการเกิด แล้วตอบสนองไม่ได้ที่มาของการไป ที่มาของการเกิดที่มาของการไป แล้วปัจจุบันจบที่นี้ พระพุทธศาสนาเกิดที่นี้ไง เนียศาสนาเนี่ยตอบสนองได้ทั้งหมด ตอบสนองที่มาของการเกิด แล้วถ้า มันไม่จบเวลาตายไป เขาว่าตายไป แต่ไม่ใช่ มันเกิดใหม่ มันหมดวาระที่นี้ มันไปเกิดของมันใหม่ มันเกิดตลอดเวลา เกิดจากอดีตชาติเกิดมาเป็นมนุษย์ แล้วจะเกิดไปอีกใช้ไหม

แต่พอมาสิ้นกระบวนกรในพระพุทธศาสนาเนี่ยเห็นใหม่ จบที่นี้ จบเนี่ยคือถ้ามั่นชำระกิเลส ทำแรงขับในหัวใจให้หมดแล้ว ทำพลังงานตรงนี้สะอาดหมด มันไปเกิดอีกได้ไหม มันไปเกิดไม่ได้ เพราะเหตุใด มันมีที่มาของมัน แล้วมันต้องมีที่ไปของมัน แล้วทำไมมันไม่ไปของมันอีกล่ะ ไม่ไป เพราะเหตุใด เนียมรรคญาณขององค์สัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปทรงทดสอบ กับทุกศาสนาหมดแล้ว แล้วกลับมา กลับมาค้นคว้า กลับมาแสวงหาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสียเอง แล้วทำลายกิเลสด้วยพระองค์เอง แล้วทำลายเนี่ย ทำลายด้วยวิธีการอย่างใด นี่ไง มรรค ญาณที่เกิดขึ้น สิล สมาธิ ปัญญา มรรค ๘ มรรค ๘ ที่ทำกันอยู่เนี่ย

ในปัจจุบันเนี่ย เนี่ยแล้วเราปัจจุบันบวชเป็นพระ เราบวชเป็นพระเป็นผู้สืบทอด พระพุทธศาสนา เป็นผู้สืบทอดศาสนา ปัจจุบันเนี่ยเราบวชเป็นพระแล้ว เรามีโอกาสแล้ว เราจะ ค้นคว้าใหม่ เราจะทำสิ่งนี้ใหม่ ถ้าเราทำสิ่งนี้ สิ่งที่เราบวชมาแล้วเนี่ย เราบวชเป็นพระเนี่ย เราบวช เป็นพระตามประเพณีวัฒนธรรม แต่วัฒนธรรมเนี่ยเป็นสิ่งที่ห่อหุ้มศาสนา

เราบวชมาจากประเพณีวัฒนธรรม ประเพณีวัฒนธรรมด้วยความเชื่อ เป็นความตกผลึกของ สังคมเห็นใหม่ พ่อแม่เราเชื่อ สังคมเราเชื่อ เชื่อว่าการบวชพระ การบวชของเราเนี่ยเห็นใหม่ พ่อแม่ เกิดมา ถ้าได้ลูกผู้ชายอยากให้มีบวชมาก ถ้าเป็นผู้หญิงก็ไม่ต้องเสียใจ ลูกผู้หญิงก็ทำบุญดีได้ ทำดีได้ เหมือนกัน ผู้หญิงผู้ชายเวลาสิ้นกิเลส มันไม่มีหญิงไม่มีชาย มันสิ้นได้ทั้งหมดเห็นใหม่ พ่อแม่มี ลูกผู้ชายก็อยากให้มีบวช บวชเพราะมันได้โดยอัตโนมัติ เพราะบวชแล้วพ่อแม่ได้เลย เพราะเอา เลือดเนื้อเชื้อไขไปค้าศาสนา ไปค้าจนศาสนาชั่วคราว ๗ วัน ๑๕ วัน ๑ พรรษา ก็พรรษา เนี่ยไป ค้าศาสนา เนี่ยสมมุติสงฆ์

แล้วสงฆ์จริง ๆ ละ พระผู้ประเสริฐอยู่ที่ไหน พระผู้ประเสริฐนะ พระคือผู้ประเสริฐ ถ้าจิตใจ ประเสริฐนะ แล้วรักษาใจที่นี้ได้ พอสิ้นกระบวนการของกิเลสได้ เราชำระกิเลสของเราได้เห็นใหม่ ทรัพย์เกิดจากที่นี่ เนียโอกาสของเราจะ ๕ วัน ๑๐ วันนะไม่สำคัญหรอก สำคัญให้ทำให้จริง ธรรม โอสธ ความสงบของใจ สิ่งทีประพฤติปฏิบัติที่โลกเขาทำกันอยู่เนี่ย มันเข้าไม่ถึงความจริง ไม่เข้า ความจริงเพราะคำพูด ว้าง ๆ ว้าง ๆ เนี่ยมันเป็นสัญญาอารมณ์ สัญญาที่เขาทำให้ทำกันนะ คูสิ จิตแพทย์ ทางจิตแพทย์เห็นใหม่ คนที่เจ็บไข้ได้ป่วยเนี่ย เขาใช้จิตแพทย์เขาใช้ชุดได้ เขาแก้ไขของเขา ได้ จิตแพทย์ดีกว่านักปฏิบัติพระปฏิบัติในปัจจุบันนี้เลยนะ เขาพูดถึงโรคจิต เขาพูดถึงการแก้ไขทาง จิต ได้ดีกว่าพระอีก

พระเราต้องดีกว่าเขา พระเรารู้ดีกว่าเขามาก เขาใช้ยา ใช้ทางวิชาการแก้ไข แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ยาทาทางโลกไม่มี องค์สมเด็จพระสัมพุทธเจ้าแก้ไขโรคกิเลส แก้ไขสิ่งที่เกิดกับตาย โรค ทางจิตแพทย์ต่าง ๆ มาแก้ไขกิเลสไม่ได้ แก้ไขกิเลสไม่ได้ แต่แก้ไขโรคจิตได้ เราเนี่ย พวกเราเนี่ยมี การป่วยทางจิต แต่ป่วยมากป่วยน้อยอีกเรื่องหนึ่ง แต่นี้ปัจจุบันนะ สิ่งทีทางโลกถือว่าไม่เป็นการป่วย คือความไม่เข้าใจ แต่ในทางศาสนาถือว่าเป็นการป่วยเพราะความไม่เข้าใจคืออวิชชาไง

เราไม่เข้าใจเรื่องชีวิตของเราเอง เราไม่เข้าใจถึงตัวของเราเอง ทางการแพทย์พิสูจน์ได้เรื่องของ ร่างกาย เจ็บไข้ได้ป่วยนะให้ยาได้ แก้ไขได้ แต่ไม่มีทางการแพทย์ใด ๆ แก้ไขโรคการเกิดและการ ตายได้ ทางวิชาการทางวิทยาศาสตร์พิสูจน์ไม่ได้ พิสูจน์ไม่ได้ อย่งไรก็พิสูจน์ไม่ได้ เขาพยายาม สร้างวิทยาศาสตร์ สร้างกล้องถ่ายเข้าไปย้อนอดีตไปให้เห็นตั้งแต่เมื่อวานนี้ สิ่งต่าง ๆ นี่มันก็ไปเห็น ภาพการกระทำที่มัน มันเวลานั้น แต่ไม่สามารถเห็นนามธรรมอันนี้ได้

แต่ถ้าเราตั้งสติของเราเห็นใหม่ ตั้งสติกำหนดพุทโธ หรือใช้ปัญญาอบรมสมาธิเข้าไป ถ้าจิต มันสงบเข้ามาเห็นใหม่นี้ไง ใครเป็นคนมาบวช ใครเป็นคนมาบวช เราบอกรั้เราไง พระ ก. พระ ข. เนี่ยเป็นคนมาบวช ร่างกายมาบวชเนี่ย ในสมมุติ ในบัญญัติจุดดตุกรรม บวชเข้ามาเป็นสงฆ์ แต่ขณะที่ มันเกิด เกิดมรรคผลนะ มันเกิดญาณของมันนะ นี่ธรรมะบวช เห็นใหม่บวชกายและบวชใจ ใจมัน บวชตัวมันเอง ไม่มีใครบวชใจให้เราได้ เพราะการบวช เราบวชเนี่ยบวชจากสมาธิ บวชจากอุปัชฌาย์ อาจารย์บวชออกมาจากโบสถ์

แต่ถ้าเราบวชใจของเรานะ ศีล สมาธิ ปัญญา มันจะบวชใจของเรา ถ้าบวชใจของเรา ถ้ามัน ทำใจของเราให้เป็นพระขึ้นมาได้นะ ความสงบทีเกิดขึ้นมาจาก พุทโธ พุทโธ หรือปัญญาอบรม

สมาธิเนี่ย มันเป็นรสชาติที่เราหาไม่ได้ในโลกนี้ แต่เวลาเรากำหนดกันนะ ที่เขาทำบอก ว่าง ๆ ว่าง ๆ เนี่ย มันรสชาติเรารู้จักเห็นใหม่ อารมณ์ดี อารมณ์อะไรไม่ดึ้นะ อารมณ์ชุ่มมัว อารมณ์สุข อารมณ์ทุกข์เนี่ย เรารู้ได้ใช้ใหม่ แล้วพอมันสงบเข้ามามันมีความปล่อยวางอารมณ์เข้ามา เราก็ว่าอันนี้เป็น ๆ สมาธิ อันนี้เป็นความว่าง ๆ สมาธิก็เป็นสมาธิเฉย ๆ ว่าง ๆ อย่างนี้มันว่างเพราะเกิดจากปัญญา ปัญญา มันใคร่ครวญปัญญามันศึกษาแล้ว ปัญญามันปล่อยวางไปแล้ว อันนี้ก็คือปัญญานี้ไง เราถึงบอกว่า ปัญญาอย่างนี้ มันเป็นโลกีย์ปัญญา ปัญญาของโลก ไม่ใช่โลกุตระปัญญา

ปัญญาที่พระพุทธเจ้าชำระกิเลสด้วยมรรคญาณอันนั้นนะ ถ้ามรรคญาณมันจะเกิดขึ้นมาได้นะ พอจิตมันสงบเข้ามานะ มันมีความสงบนะ ความตื่นเต็นของมัน รสชาตินี้มันจะดูดีมากกว่าที่เขาเห็นกันมาก รสชาติที่มันดูดีกับกันเนี่ย เนี่ย ศีล สมาธิ ปัญญา ไม่มีสมาธิมันจะเกิดปัญญาขึ้นมาได้ยังไง ไม่มีสมาธิมันเกิดปัญญาคือปัญญามันเกิดจากโลกใจ เกิดจากโลก คือเกิดจากโลกทัศน์ เห็นใหม่ เกิดจากภพ เกิดจากสถานที่ที่มันตั้ง เห็นใหม่ เนี่ยบอกว่าใครมาบวช ใครมาบวช ร่างกายมาบวช จิตใจเรา จิตใจเราต้องพร้อมด้วย พ่อแม่ขอให้บวชหรือเราขอพ่อแม่บวชเห็นใหม่ ขอเนี่ยมันมาจากความคิด ความคิดมาจากไหน ความคิดมาจากจิต จิตมันมีแรงปรารถนา มันมีความพอใจเหมือนกันที่จะมาบวช แต่บวชนี้บวชเป็นวัฒนธรรมบวชเป็นประเพณีของชั่วคราว

แต่ถ้ามันบวชตัวมันเองนะ มันเอาอารมณ์ความรู้สึก เอาศีล สมาธิภายใน เข้าไปทำลายตัวมันเอง ถ้าเข้าไปทำลาย ทำลายตัวเองเพื่อเหตุใด เวลาเราร่างกายสกปรกเรามีเหงื่อมีโคล เราอาบน้ำชำระความสะอาดของร่างกาย นี่ใจการชำระร่างกาย เวลาศีล สมาธิ ปัญญามันเข้าไปล้างทำความสะอาดของจิต ถ้าทำความสะอาดของจิต เนี่ยโลกเราเวลาสกปรก เราอาบน้ำชำระล้างเหงื่อโคลไป แต่มันไม่ได้ล้างความเล็ดเล็ดสลับไป เหงื่อโคลเนี่ยล้างไม่มีวันหมดหรอกถ้ายังมีร่างกายนี้อยู่ อาบน้ำแล้ว อาบน้ำแล้ว เหงื่อโคลมันจะออกมาตลอดเวลา

อวิชชาความไม่เข้าใจ มันจะมีฝังอยู่ที่จิตตลอดไป สิ่งใดคืออวิชชาคือความไม่รู้ ความไม่รู้ เราก็ไปศึกษาทางทฤษฎี เราก็รู้หมด รู้แบบนี้มันรู้ทฤษฎี รู้จากภายนอก รู้ขนาดไหนแต่ไม่รู้จักตัวมันเอง ตัวมันเองไม่รู้จักรอก เรารู้แต่เรื่องคนอื่น รู้ทุกอย่างรู้หมดเลย แต่ไม่รู้จักรื่องของตัวเอง ความคิดรู้ไปหมดทุกอย่างเลย แต่ไม่รู้จักตัวมันเองเพราะความคิดเกิดจากตัวเอง ความคิดเกิดจากอวิชชามันถึงเป็นโลกทัศน์ มันถึงเป็นโลกจากภายใน

แต่ถ้าจิตมันสงบเข้ามา เห็นไหม มันจะย้อนกลับมาที่นี้ มันจะย้อนกลับมาที่พื้นฐาน พื้นฐานของภพ พื้นฐานของสมาธิ เนี่ยมันจะเข้ามาที่นี้ พอเข้ามาที่นี้ปัญญาก็จะเฝ้า ปัญญาแบบจับ แบบชิมจับ ไม่ใช่ปัญญาแบบคิด ปัญญาแบบคิดเป็นปัญญาเกิดจากโลกเป็นปัญญากลับไป ปัญญาชิมจับเข้ามาเพราะจิตมันเฝ้ามันจะชิมจับเข้ามา แล้วมันมาแก้ไขของมันเองเห็นไหม มันมาแก้ไขของมัน คำว่าแก้ไขของมันเห็นไหม มันต้องมีสติ มีปัญญาเห็นไหม สติ ปัญญา มหาสติ มหาปัญญา

เนี่ยสิ่งที่เป็นเนี่ย ก็เลสมันมีหยาบ มีละเอียด มีจับ มีจับซ่อน เหมือนการบริหารจัดการของเราในหน้าที่การงานนะ งานทำความสะอาด ก็เป็นพวกของพวกพ่อบ้านแม่บ้านเขาทำ งานทางบัญชีก็ไอ้พวกลูกน้องมันทำ ไอ้งานกำหนดนโยบายก็งานเราทำเพราะเราจะเอาประโยชน์ จิตมันมีความลึกซึ้ง มีความละเอียดลึกซึ้งเยอะมาก นี่การกระทำไปเห็นไหม มันถึงตอบสนองถึงที่มาที่ไปของจิต มันตอบสนองถึงที่มาที่ไปของมนุษย์ใจ งานภายนอกงานภายใน

ศาสนานี้สำคัญมาก แล้วเรามาบวชในศาสนาเนี่ย เรามีโอกาสมากนะ โอกาสอย่างเงี้ย มันมาถึงมือเราโดยที่อย่างครูบาอาจารย์ของเราเนี่ยอยากบวช อยากบวช อยากพ้นทุกข์ มีทุกข์ในชีวิต อยากพ้นทุกข์ มีความกระตือรือร้นบางอย่าง แล้วมาหาทางออก นั่นเขาออกมาแล้วเขาตั้งใจ อย่างเราบวชเนี่ย บางทีพ่อแม่ขอให้บวช บางทีเราก็บวชด้วยความอยากบวช บวชแล้วมันก็บวชเป็นพิธีเฉย ๆ แต่ถ้ามีความถูกต้องนะ ถามตัวเองว่าชีวิตนี้คืออะไร นี่บอกชีวิตนี้เรียนจบแล้วจะไปทำงาน ชีวิตนี้จะหาผลประโยชน์

อันนั้นชีวิตมนุษย์นะ ชีวะ ชีวะ จิต ความรู้สึก ที่มันมีมันตาย มันมีมันอยู่เนี่ย ชีวะ ตามแต่สิ่งที่มีชีวิตอันนี้ อันนี้สำคัญกว่านะ การเป็นมนุษย์นี่กรอบมันคือร่างกายเนี่ย ทำมาน้อยขนาดไหน ทำดีก็ได้ดีเท่าที่ทำ ทำชั่วได้ชั่วเท่าที่ทำ แต่ทั้งนี้ทั้งนี้มันต้องตายหมด แต่ชีวะตัวพลังงานตัวนี้ ถ้ามันทำ ความสะอาดได้เนี่ย มันไม่เคยตายและมันมีอยู่กับเราเนี่ย ตอนนีชีวะมันอยู่กับเรา มันเลี้ยงได้ด้วยอาหารอันละเอียด ออกซิเจนหายใจ เราไปกินแต่ข้าวแล้วว่าเป็นอาหารนะ ลมหายใจออกซิเจนเป็นอาหารของร่างกายเนี่ย มันล้างมันถนอมชีวะนี้ไว้อยู่ แล้วชีวะนี้ยังสืบไป แต่เราไม่ตอบสนองตัวนี้เห็นไหม

พระตัวนี้สำคัญมาก พระคือผู้ประเสริฐ พระคือหัวใจเนี่ย ไม่ใช่พระนั่งอยู่นั่นนะ นี่เขาเรียกสมมุติสงฆ์ พระสมมุติคนะ สึก พอสึกไปก็เป็นนายแล้วไม่ใช่พระ เป็นพระเพราะมันเป็นสมมุติสงฆ์ขึ้นมา แต่ถ้าชีวะอันนี้มันเป็นเนี่ย เป็นฆราวาสเขาก็เป็นพระ นางวิสาขาไม่ได้บวชทำไมเรียกพระ

โศดาบัน พระเจ้าสุทโธทนะทำไมเป็นพระอรหันต์ เนียชีวะตัวนั้นมันเป็นเพราะชีวะที่มันเป็น มัน
เป็นจากข้างในนะ เนียตัวนี้สำคัญ

ตัวนี้สำคัญนะตอนนี้เราแก้กันหาตัวเรา ค้นหาใจนะ ทำให้เป็นสมาธิได้เนี่ย พุทโธ พุทโธ
พุทโธ หรือใช้ปัญญาอบรมสมาธิ เนียถ้ามันสงบของมัน อ้อ ถ้าใครสงบ ใครเคยจิตหยุดนะ จิตมัน
หยุดของมัน แล้วมีสตินะ เราจะตื่นเต็นนะ เราจะค้นหา เหมือนของเนียเราเก็บไว้ในตู้เซฟ หรือของ
เราเก็บไว้ที่ไหน แล้วเราลืมไปหาไม่เจอ เหมือนกันเลย จิตของเราความรู้สึกรู้สึกของเรามีอยู่นะ แต่เราลืม
มันไปไง เราเลยหามันไม่เจอนะ จับได้แต่วัตถุเนีย เออร่างกายที่เป็นเราเนีย เวลาเกิดบาดแผลเกิด
ความเจ็บเนีย มันเจ็บมาก แต่เราเจ็บช้ำน้ำใจ มันเจ็บตรงไหน เจ็บช้ำน้ำใจเนีย ความผูกอาฆาต ผูก
โกรธเนีย

เนียแผลที่มันเกิดขึ้นเนีย รัก เอาใจใส่รักษามันก็หาย ไอ้แผลใจเนีย ไอ้เจ็บปวดในใจเนียจะ
รักษามันได้ยังไง พระพุทธเจ้าสอนนะ ถ้าเรารักษาไม่ได้ ถมมันเต็มไม่ได้ มันปกติไม่ได้ มันเป็น
สมาธิไม่ได้ เราเป็นสมาธิไม่ได้เพราะอะไร เราเป็นสมาธิไม่ได้เพราะสิ่งที่มันเจ็บปวดในใจเนียมัน
พร่อง สิ่งที่มีพร่องนะ ขวดน้ำเนีย น้ำน้อยเข้างดังมากเลย ขวดน้ำเต็มนะ มันเข้างไม่มีเสียงดัง จิต
เต็มนะ จิตอิมเต็มเนีย อารมณ์ไม่คิดถึงความเจ็บปวดอันนั้น ความเจ็บอันนั้นเต็ม สมาธิเนียมันถมเต็ม
มันมีความสุขของมันพอสมควรนะ แล้วพอจะรักษาให้หายมันต้องรักษาด้วยปัญญา ปัญญามันจะ
หมุนเข้าไป รักษาเข้าไปนี่คือมรรคญาณ นี่คืองานของพระนะ

เราศึกษาทางวิชาการนั้น ศึกษาไปเพื่อเป็นทฤษฎี แล้วต้องพิสูจน์ ในทฤษฎีเขียนบอกเลย สติ
สมาธิ ปัญญา สติ สติละ แต่ถ้าเราปกติของใจ นั่งปกติเนียสติสมบูรณ์มาก ขณะที่เราเคลื่อนไหว
ออกไปเนียทำผิดทำถูกเนีย ทำผิดถึงผิดศีล ถ้าไม่ได้ทำผิด ศีลก็สมบูรณ์โดยธรรมชาติของมัน สติ สติ
ละ สมาธิ สมาธิก็เป็นตัวอักษร เป็นตัวชื่อของมัน ถ้าเกิดในใจของเราเป็นตัวสมาธิ ปัญญา ปัญญาที่
เกิด ปัญญามันแยกแยะไปอีก โลภียปัญญา โลภุตรปัญญา สุตมยปัญญา จินตมยปัญญา ภาวนามย
ปัญญา ปัญญาอันไหนปัญญามากิเลส ปัญญาอันไหนเป็นการดำรงชีวิต ปัญญาอันไหนเป็นปัญญาใน
สังคมของเรา ในสังคมเราเห็นไหม เราต้องมีปัญญา เราต้องเกรงใจกัน เราต้องมีความเห็นอกเห็นใจ
กันเห็นไหม นี่ก็เป็นปัญญาอันหนึ่ง ปัญญาเพื่อครองตัวเท่านั้นเอง

แต่ปัญญาที่ครองใจ ปัญญาเพื่อเอาใจให้สงบมันอยู่ที่ไหน อันนี้เราต้องคิดเนีย เราบวชมาแล้ว
ไง เนียวิธีการอย่างนี้ เราจะรู้คั่นของเรา บวชแล้วมีโอกาสมากนะ คนถ้าไม่บวชนะเราอยู่ทางโลก

เห็นไหม มันมีหน้าที่การงาน มันมีความรับผิดชอบ ทุกอย่างเนี่ยมันต้องทำหมดเลย ปัจจุบันนี้ความรับผิดชอบหน้าที่การงานเราก็อึกไว้ เรามาเป็นพระ ๒๔ ชั่วโมงเนี่ยตลอด ทำได้ตลอดเวลา ถึงปัจจุบันนี้ โอกาสเรามีเท่านั้นนะ ถ้าสึกออกไปแล้วนะ เราต้องไปทำหน้าที่การงาน โอ้ย สึกออกไปแล้วนะอยากปฏิบัติ โอ้ย อยากบวช เวลาบวชทำไมไม่ทำ ตอนบวชนี้ไม่ทำ

พอสึกไปแล้วนะ แหม เสียตาย ตอนนั้นก็ยังไม่ได้ทำ อันนี้ก็ยังไม่ได้ทำ บวชอยู่นี้ทำให้เต็มที่ ทำให้เต็มที่ พอทำขึ้นไปแล้วนะ นั่งสมาธิเนี่ย มันจะเจ็บมันจะปวดยังงั้นเนี่ยมันเป็นเรื่องปกติ ปกติมัน เราต้องสู้มัน ต้องสู้มันเพราะเรื่องนี้มันเป็นเรื่องธรรมดา เราเจ็บปวดมาตลอดนะ เราอยู่ในห้องแม่เนี่ย เราตลอดออกมาเนี่ย นั่นนะชีวิตแทบไม่รอดเลย ความเจ็บปวดอันนั้นมันเป็นธรรมชาติ ทุกคนต้องตลอดออกมาช่องแคบนั่น การลอดช่องแคบนั่นทำให้เราเกิดมา เราเจ็บปวดอย่างนี้มาซ้ำแล้วซ้ำเล่า ซ้ำแล้วซ้ำเล่า แล้วจะต้องกลับมาเจ็บปวดอย่างนั้นอีก แต่เราลืมมันไป

แต่พอเราจะเผชิญกับสัจจะความจริงเพราะมีสติสัมปชัญญะ เราจะค้นคว้าตัวของเราเอง เราบังคับตัวเราให้นั่งด้วยความสมัครใจของเรา แล้วเวลาเลิกล้ม มันไม่ขับเคลื่อนความเป็นไปของมัน มันมีความเจ็บปวดขึ้นมา ทำไมเราท้อถอย ท้อถอยเพราะความอ่อนแอของจิต จิตมันไม่ต่อสู้ แต่ขณะที่เราลอดจากช่องแคบของแม่ออกมาเนี่ย ทำไมมันต้องออกมาล่ะ เพราะพ่อแม่แบ่งออกมามันก็เจ็บปวด เจ็บปวดจนเอาชีวิตแทบไม่รอด แต่ความเจ็บปวดอย่างนั้นมันเจ็บปวด เจ็บปวดเพราะความจำเป็น มันเป็นเรื่องของธรรมชาติที่จะต้องขับเคลื่อนไปเป็นอย่างนั้น

ในปัจจุบันเนี่ยจะทวนกระแส ย้อนกลับไปดูจิตของเรา จะต่อสู้กับจิตของเรา จะต่อสู้กับความเป็นจริงของเรา เพราะเราเจ็บตัวขึ้นมา เพราะมันอิสรภาพไง เพราะเราอ่อนแอเองนะ พอเจ็บปวดเราก็อึก พอเวทนาเกิดเราก็อึก พอเราขุ่นมัวของใจเราก็อึก เพราะอะไร เพราะมันไม่มีความบังคับของธรรมชาติ ความบังคับเกิดออกมาจากช่องแคบนั่น ถ้าไม่ออกจากช่องแคบนั่นมันก็ต้องตายคาอยู่นั่น มันถึงต้องแบ่งออกมาตามช่องแคบนั่น

ในปัจจุบันเนี่ย มันเป็นความบังคับของสติปัญญาของเรา สติปัญญาของเรามันอ่อนแอไง มันไม่สู้แม้ขนาดเรื่องอย่างนี้ มันไม่มีความจริงเรื่องอย่างนี้ แล้วมันจะไป มันจะไปทำงานที่มีความละเอียดอ่อนได้ยังไง มันถึงต้องสู้กับตัวเองเวลาไปทำแล้วไง ทำแล้วมันก็เจ็บ ทำแล้วมันก็ไม่ได้อะไร เพราะเรามันอ่อนแอจิตใจอ่อนแอ ถ้าจิตใจเข้มแข็งนะ ทุกอย่างมันจะประสบความสำเร็จนะ นี่พูดถึงการกระทำ ถ้าเราทำจริงขึ้นมาเราจะได้พิสูจน์ไ้

บอกว่า พุทธศาสนานี้สำคัญมาก พุทธศาสนามีความจริงมาก แล้วความจริงเนี่ยเราไม่พิสูจน์ กับความจริง เหล็กนะเขาจะตีเนี่ยเขาจะต้องเผาไฟ มันต้องแดงเพราะเหล็กแดงมันอ่อน อ่อนมันตีได้ จิตใจเนี่ยเวลาเราเข้าถึงตั้งสติมีสมาธิเข้ามาเนี่ย มันอ่อนควรแก่การทำงาน อ่อนควรแก่... เราต้องเร่งตี ตี ด้วยอะไร ตีด้วยสติปัญญาของเราเหมือนกัน มันเป็นเรื่องใจแก้ไข จิตแก้จิต มันเป็นเรื่องของกรรม มันเป็นเรื่องของจิตที่มันหลง จิตที่มันมีวิชา ก็ต้องเอาจิต เอาปัญญาของมันแก้ไขมัน ทำลายมัน แล้วแก้ไขมันนะ

ไม่มีศาสนาพุทธ ไม่มีครูบาอาจารย์ คุณ คุณลัทธิศาสนาเขาทำกันนะ เขาก็มีทั้งนั้นนะ ทุก ศาสนามีกการภาวนานะ แม้แต่ฤทธิชีไพร เขาทำความสงบใจของเขาได้ ความสงบใจนั้นเพราะเขาไม่มี ปัญญาของเขา ความสงบของใจนะ พอความสงบจิตมันมีความสงบ ฤทธิชีไพรเขาเหาะเหินเดินฟ้าได้ นะ พอจิตสงบเนี่ยมันมีกำลังของมัน มีพลังงานของมัน พลังงานนี้มันเหาะเหินเดินฟ้าได้ เขาว่าสิ่ง นั้นเป็นคุณธรรมของเขาเวลาจิตมันว่าง จิตมันชุ่มฉ่ำ จิตมันมีความฟุ้งซ่าน มันก็มีความฟุ้งซ่านไป พอเขากำหนดเขา เขาใช้กำหนดของเขาให้หยุดได้ ให้นิ่งได้ เขาว่าสิ่งนั้นเป็นคุณธรรม แล้วพอเวลา มันเสื่อมไปละ

แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเราเนี่ย พอจิตสงบเข้ามาเนี่ย ด้วยอานาปานสติ ด้วย ปัญญาเข้าไปชะล้างเนี่ย มันเห็นการทำลาย มันเห็นการทำสิ่งที่ป็นต้นเหตุของการชุ่มฉ่ำ การไม่ เข้าใจสิ่งนั้นออกไปหมด พอออกไปหมดแล้วเนี่ย เห็นใหม่ เนี่ยปัญญาอย่างนี้ การกระทำอย่างนี้ มัน ทำให้จิตสะอาดได้ มีเหตุมีผลของมัน ทำตามความจริงของมัน แล้วมันจะเห็นผลของมัน เป็นปัจจุ ตัง เป็นสันตทิฎฐิโก

เรามีคบอดอยู่ เราไม่ลืมตาเราก็มารู้ จิตที่มันไม่รู้อะไรเนี่ย ตอนนี้อย่างไรเพราะทฤษฎีเรื่อง ปรัชญา เรื่องวิชาการมันล้นฟ้า เราบอกเลยนะ โทษนะไม่ใช่ ๆ ไม่ใช่พูดเหยียบย่ำกันนะ เนี่ยทาง ทฤษฎี ทางวิชาการมีพิมพ์หนังสือให้ล้นโลกเลย ให้ตั้งให้โลกนี้เอียงไปเลยนะ ทฤษฎีก็ทฤษฎีวะ ถ้า มีงไม่พิสูจน์ นี่ไงมันเป็นทฤษฎีเห็นใหม่

เราเป็นภาคปฏิบัติ เราต้องค้นคว้าต้องศึกษามา ศึกษา ศึกษาเพื่อให้รู้เท่า แล้วมีการ กระทำของเราเห็นใหม่ มันภาคปริยัติมันจะปฏิบัติ มันจะรู้จริงของมัน แล้วทำของมันให้เป็นความ จริงของมันขึ้นมา แล้วเราจะรู้จริง เห็นจริง เป็นความจริงของเราละ

ให้เราพูด เราจะพูดไปเรื่อย ๆ เราพูดไปเราพูดคนเดียว เราตั้งใจจะให้มันสงสัยอะไรให้ถามดีกว่า เนาะ ใครมีอะไรเข้ามา ถ้าให้พูดจะพูด พูดถึงเขียนเลย

ถาม : ถ้าเกิดเรานั่งสมาธิแล้วเรา... ถ้าเกิดอยู่ในบ้านเดียวกัน ไม่ได้ปลีกวิเวก หรือสภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวย จะต้อง...

หลวงพ่อบุญ : อันนี้ อันนี้เป็นเรื่องธรรมดาเนาะ อันนี้ที่เขาเรียกสัปายะ แล้วเวลาบวชแล้วเนี่ยเราก็คือเป็นนะ ทางสังคมเนี่ย เราบวชแล้วเนี่ย เวลาเราบวช แล้วกลับมาบ้าน พี่ ๆ น้อง ๆ เขาบอกว่าหลวงพี่ ไม่แน่นอน ถ้าแน่นอนก็ต้องอยู่ในสังคมแล้วภาวนาให้ได้ เนี่ยโลกเขาคิดกันอย่างนั้นไง โลกเขาว่าอยู่ในที่วิเวกก็ต้องปฏิบัติได้ อยู่ในที่ชุมชนก็ต้องปฏิบัติได้ โอ้คำนี้จริง แต่จริงต่อเมื่อผู้ปฏิบัติจบอย่างเช่นพระพุทธเจ้าเนี่ย ถ้าคนปฏิบัติแล้วถึงที่สุดแล้วนะ อยู่ที่ไหนก็เหมือนกัน

แต่ขณะคนที่กำลังปฏิบัติเริ่มต้นนะ เหมือนเด็กฝึกงานเนี่ย มันก็ต้องมีการดูแลกันหน่อย จิตของเราเนี่ยมันก็ต้องอาศัยสัปายะคือที่สงบเห็นไหม ถ้าที่สงบมันเป็นคาบสองคมนะ เพราะฉะนั้นในทางทฤษฎีเนี่ยเขาบอก อยู่คนเดียวให้ระวังความคิด เวลาเราอยู่กับความไม่สงบเห็นไหม อยู่กับเสียงกระทบต่าง ๆ เราก็อารมณ์ แต่พอเราจะไปอยู่ จะเอาที่ความสงบ เราเข้าไปเห็นไหม พระพุทธเจ้าถึงสอนในอะไรนะ ในอภิธรรมอะไรไหม ไม่ใช่ เวลานี้ก็ยังไม่ทัน เนี่ยในวิสุทธิมรรคว่าเวลาเราจะปฏิบัติเราต้องไปที่ป่าช้า เวลาบวชเห็นไหม รุกขมูลเห็นไหม เวลาบวชอุปัชฌาย์จะให้มาหมด

ทีนี้พอเราไปอยู่ในที่สงบสงัดเนี่ย มันกลับกลัวตัวเอง อยู่คนเดียวโอ้ความคิด โอ้โฮ ผิดตัว เบื่อเรื่อยเลยจะมาเอาเราเนาะ ยิ่งคิดไปผิดตัวใหญ่ก็กลายเป็นใหญ่สองเท่า สามเท่า มันหักคอไม่หักคอใครเลย จะหักคอเราอยู่คนเดียว กลัวชนลูกชนพอง นี่ไงเวลาเราสงัดเนี่ย เราต้องการความสงัด แต่ไปอยู่ในที่ที่สงัดปั๊บ อยู่ในที่มีคน ในที่วิเวกเนี่ย เราก็คือกลัวตัวเอง มันความคิดจะกลัว ฉะนั้นเวลาไปปฏิบัติเนาะ ภาวนาวิเวก จิตวิเวกมันต้องออกที่วิเวก เพราะวิเวกนะ ดูอย่างพระป่าเนี่ย ไปอยู่ในป่าในเขาคนเดียวเพื่ออะไร เพราะต้องการความสงบสงัด แต่ถ้าความสงบสงัดมันเป็นประโยชน์จริงนะ สัตว์ป่าเนี่ย สัตว์ในป่าเนี่ยมันอยู่ในป่าตลอดเลย มันได้อะไรขึ้นมา ความสงบสงัดแล้วเนี่ย ถ้าเราสงบแล้ว เราต้องใช้ประโยชน์จากมันไง

เราเป็นมนุษย์ เราเป็นคน คนที่จะหาคุณงามความดี แต่อยู่ในที่สงัด อยู่ในที่ที่มันไม่สงัด เราสิ่งนั้นมันก็จะชักนำให้ใจเราไป แต่พอเราอยู่ในที่สงัดปั๊บ เราต้องรักษาใจเราด้วยใจ ฉะนั้นที่ว่าจะทำยังไงเนี่ย มันก็ต้อง มันก็อยู่ที่วาสนาของคนไง บางคนเนี่ยเขาก็ต้องหลีกเร้น เขาหาของเขา จังถ้าอยู่

ที่นั่นปั๊บบ้าง อย่างเช่นบางคนมีครอบครัว ลูกเล็ก ๆ อย่างนี้ แล้วจะภาวนายังไง ลูกโอ้อะไรให้ลูกนอนให้หลับก่อน หลับเสร็จแล้วค่อยมานั่งภาวนา แล้วเวลาเราเหลือเท่าไร ถ้าคนอยากปฏิบัติก็ต้องทำ เพราะอะไร เพราะเอ็งมีลูก เอ็งเป็นมนุษย์ใหม่ เอ็งเป็นสัตว์ปुरुषใหม่ เอ็งสร้างชีวิตนี้มา เอ็งดูแลชีวิตนี้ใหม่ เราต้องดูแลชีวิตนี้ให้ดีใหม่เพราะเราสร้างเขามา นี่เขายังเป็นเด็กน้อยอยู่เนี่ยเราจะรักษาเขาอย่างไร อันนี้คือแบบว่ามันเป็น มันเป็นเพราะเราสร้างมาไง เราสร้างสิ่งใดเนี่ยมันมีเหตุมีปัจจัยทั้งนั้นนะ ถ้าเหตุปัจจัยนั้นเราอยู่ในบ่วงอย่างนี้ เราต้องแก้ไขไปตามเหตุและปัจจัยนั้น แต่ถ้าเราอยู่คนเดียวเรายังไม่มีครอบครัว แต่บางทีนะไปอยู่ในเพื่อนบ้านที่เขาไม่เกรงใจอย่างนี้ มันก็นำรำคาญ

พระพุทธเจ้าจึงสอนไว้ในการดำรงชีวิตไง อเสวนา จ พาลานํ คนพาลอย่าไปคบมัน นี่ถ้าคบคนพาลนะ ทีนี้เราต้องเอาธรรมะนี้มาหักล้างเรา ถ้าเราคบข้างบ้าน เรือนข้างเคียงเขาเป็นคนพาล เขาไม่เกรงใจ เขาเปิดเสียงดังเนี่ยทำให้กระทบกระเทือนเรา พอกระทบกระเทือนเรา เราเกิดความไม่พอใจ ไอ้ความไม่พอใจนี้เราเป็นคนพาลภายใน พาลภายในเพราะไอ้ความไม่พอใจเนี่ยมันเป็นคนพาล อันนี้มันจะทำให้เราขุ่นมัว พาลอันนี้มันจะทำให้เราไปทำ ไปโต้แย้งกับเขา

ถ้าเราพยายามคบบัณฑิต ต้องใช้ปัญญาไงคือเขาเป็นคนพาล เขาเป็นคนที่ไม่เกรงใจคน เขาเปิดอย่างนั้น ก็คนพาลเขาทำอย่างนั้นมันก็ต้องของของคนพาลแล้วใช่ไหม เราเป็นบัณฑิตเราต้องรักษาใจ เราต้องอดทน ต้องหาเหตุผล ถ้าควบคุมได้เราจะไม่ไปกระทบกระเทือนกับเขา พาลภายนอก พาลภายใน พาลคือคนพาลภายนอก ความคิดดีเป็นบัณฑิต ความคิดชั่วเป็นพาล ฉะนั้นถ้ารักษาตรงนี้ปั๊บบ้าง เราจะไม่ไปกระทบกระเทือนกับใครไง ถ้าบอกว่าไม่คบคนพาลก็เป็นพาลภายนอก เราเป็นบัณฑิตเราก็คงไปล้อคนพาล (หัวเราะ) เราก็คงเป็นคนพาลเหมือนกัน เราเป็นบัณฑิตเราต้องคุมใจเราได้ พอคุมใจปั๊บบ้าง เราจะบอกว่าถ้าเป็นบัณฑิตเราคุมใจเราได้เนาะ เราจะมีโอกาสเพิ่มการทำดีมากกว่านั้นไง

เนี่ยแพะเป็นพระ พระพุทธเจ้าสอนว่าแพะเป็นพระ แล้วยังแพะทางโลกแต่ชนะใจของตัวเอง ยิ่งประเสริฐขึ้นเรื่อย ๆ ประเสริฐขึ้นเรื่อย ๆ แล้วใจเราประเสริฐเอง มีสิ่งใดกระทบขึ้นมาแล้วเราเกิดความโกรธ เราเกิดความบาดหมาง เราเกิดการจะต้องการทำลายเขา แล้วเราชนะความคิดอันนั้นได้ เราประเสริฐใหม่ เราชนะความคิดที่จะเราทำลายเขาได้ เราชนะความคิดเราได้ แล้วเรารักษาใจเราได้ เราชนะทั้งตัวเราด้วย ชนะทั้งเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นเห็นใหม่ เราชนะหมดเลย

แล้วชนะแล้วนะ เขาก็ว่าเราเป็นคน คนที่ไม่สู้คน เราเป็นคนที่ยอมจำนนกับเขา เขายังจะรังแกเรามากขึ้น อันนั้นก็คือเวรกรรมของเขา เห็นไหมถ้าเขาทำ เขารังแกคนที่ไม่ตอบโต้ กรรมจะ

เกิดกับเขาสองเท่า สามเท่าละ แต่ถ้าเราไปโต้ตอบนะ นี่ศาสนาพุทธสอนอย่างนี้ แต่เราคิดว่าพอสอนแบบนี้ก็เหมือนกับเรายอมจำนน ไม่ใช่หรอก ยอดคน ยอดคนแก้ไขได้

ที่มันทำได้ยาก ไอ้พูดเนี่ย คนพูดเนี่ยทำได้หรือเปล่านั้นเนี่ย สอนเขาอยู่เนี่ยมันทำได้หรือเปล่า ทำ ถ้ามีสติก็ทำได้ ทำได้ทั้งนั้นนะ แต่ถ้าบางทีไม่ขาดสติหรือ บางทีมันเหตุการณ์มันต้องจัดการ ต้องจัดการหมายถึงว่าผู้นำ เหตุการณ์เกิดขึ้นแล้ว ผู้นำต้องจัดการ ถ้าเป็นผู้นำเป็นผู้จัดการไม่จัดการ มันไม่ใช่ผู้นำ แต่บางอย่างเนี่ยมันยังไม่สมควร เหตุการณ์ยังไม่สุกงอมก็ยังไม่จัดการ ถ้าเหตุการณ์นั้นสุกงอมควรที่จะจัดการ ต้องจัดการ ลักษณะของผู้นำต้องมี แต่ถ้าไม่ถึงจังหวะนั้นยังไม่ควรทำ บางอย่างทำแล้วจะเกิดประโยชน์ บางอย่างทำแล้วเกิดโทษ การเกิดประโยชน์เกิดโทษต้องคิด

พระพุทธเจ้าญาติข้างพ่อญาติข้างแม่ยกทัพมารบกันแย่งน้ำทำนา พระพุทธเจ้ามาห้าม น้ำกับชีวิตอะไรมีคุณค่ากว่ากัน ชีวิตนี้มีคุณค่ามากกว่าครับ ญาติข้างพ่อ ญาติข้างแม่ยกทัพกลับไป ครั้งที่สองญาติข้างพ่อญาติข้างแม่ยกทัพมาอีก เพราะมันต้องการแย่งน้ำทำนา พระพุทธเจ้าก็มาห้ามอีกเป็นครั้งที่สาม พอครั้งที่สามนะพระพุทธเจ้าไม่มาห้าม ยกทัพมา ยกทัพมาต่อสู้กัน หมดเลยทั้งญาติข้างพ่อและญาติข้างแม่หมดเลย ถึงที่สุดแล้วเห็นไหม กรรมของเขามันให้ผลของเขา

แต่ด้วยธรรมของพระพุทธเจ้านะ เวลาพระพุทธเจ้าถามแย่งน้ำทำนา น้ำเอามาทำนา มันทำนาเพื่อเอาข้าวมาเลี้ยงชีวิต แล้วน้ำกับชีวิตอะไรมีคุณค่ากว่ากัน ถ้ามีปัญญาขบขังเห็นไหม พอพระพุทธเจ้าถามเนี่ยน้ำกับชีวิตอย่างใดมีคุณค่ามากกว่ากัน ชีวิตนี้มีคุณค่ามากกว่าน้ำ ชีวิตนี้มีคุณค่าแล้วเราจะเอาชีวิตนี้มาแลกกันทำไม เราเอาชีวิตมารบกันนะ เอาชีวิตมาแลกกันเพื่อจะเอาน้ำ แล้วพอสุดท้ายครั้งที่สาม เวลาเอาชีวิตมารบกันแล้วได้น้ำไหม ชีวิตเนี่ยตายหมดเลย แล้วได้น้ำหรือเปล่า แต่เพราะมันเป็นเวรเป็นกรรมที่เขาสร้างของเขามา พระพุทธเจ้าห้ามขนาดไหนเนี่ย พูดถึงคนพาลไป

คนพาลว่าเราเป็นบัณฑิต เราจะดิขนาดไหน ไอ้คนพาลมันก็คือคนพาล ไอ้คนที่มันไม่เกรงใจเราทำลายเรา มันก็ทำลายเราละ แต่เราทำความดีของเรา เพื่อไม่ให้เกิดสิ่งกระทบกระเทือนกับเรา ต้องตั้งสติ ต้องตั้งสติ ต้องฝึก ถ้าไม่ฝึกวันหนึ่งหลุดก็เหิน ถ้ามั่นใจ ตั้งสติเราหลุดก็เหิน โมโหก็เหิน โมโหเนี่ย เดียวก็เดือดละ เดียวก็เดือดละ แหม พอเดือดแล้วปุดปุดปุดเลย ถ้ามั่นใจ หนึ่งเดือดครั้งที่หนึ่ง เดือดครั้งที่สอง เฮ้ย อย่างมีครั้งที่สามนะ เดือนตัวเองอย่างนี้คือสติ

พระพุทธเจ้านะ ก่อนพระพุทธเจ้าจะปรินิพพาน ภิกษุทั้งหลาย เธอจงพิจารณาสังขารด้วยความไม่ประมาทเถิด พระพุทธเจ้าฝากไว้เลย ความประมาทกับความมีสติพระพุทธเจ้าฝากไว้เลย ถ้า

คนมีสตินะ มันจะไม่ทำสิ่งที่ผิดพลาดไปเรื่อย ๆ คนมีสติ แต่พระพุทธเจ้าพูดถึงความประมาท อย่าประมาท อย่าประมาทเตือนไว้ตลอด เป็นคำเตือนคำสุดท้ายขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ฝากไว้กับพวกเรา อย่าประมาทกับทุก ๆ เรื่อง ตั้งสติไว้ ตั้งสติไว้ มีสติแล้วทุกอย่างจะดีขึ้นมา

อันนี้พูดถึง ๆ เราจะบอกว่ามันมีเหตุความจำเป็นไง ถ้าไม่มีเหตุความจำเป็นเราจะบอกว่า เอ้าก็ต้องพระป่าสิ เห็นไหม อยู่ในป่าสุขยอดเลยเนี่ย สงบสงัดตลอดเลย ต้องเอากล้องไปจับไว้ว่าพระป่าอยู่ป่าเนี่ย มันภาวนาหรือเปล่าวะ อยู่ป่ากันเนี่ยมันได้ภาวนาหรือเปล่า เพราะมันสถานที่ดีแล้ว สบายๆ ใจ สถานที่วิเวก กายวิเวกไหม จิตวิเวกไหม จิตไม่วิเวก สถานที่วิเวกนะ มันทำให้ที่วิเวกนั้นให้ไม่วิเวกนะ

จิตวิเวกใช้ไหม ก็เอางานเข้ามา เอางานการเข้ามาแล้วมันจะวิเวกอีกไหม สถานที่นะมันวิเวก แต่ตัวเจ้าของนั้นไม่วิเวก มันคือสิ่งที่วิเวกนั้นไม่ให้วิเวกเลย ฉะนั้นมันเป็นเวรเป็นกรรมนะ พระเราก็เหมือนกัน มันต้องหาที่ เราเคยนะ เราเคยอยู่สถานที่หนึ่ง โอ้โฮสงบสงัดมาก เราไปคุยให้พระเพื่อนฟังบอกสุขยอดเลยว๊าย พระบอกไป ไปด้วยกัน พอไปด้วยกันสองคน ไปถึงแล้วเขาพัฒนาไปแล้วไง คิดพึดลมหิดลโน้นคิดนี้ไปหมดเลย

พระมันถามเราไหนดึงบอกว่าดีใจ เออ ก็เมื่อก่อนมันดี เมื่อปีที่แล้วมันยังดีเลย ปีนี้มันเป็นแบบนี้ไปแล้ว เราโดนกับตัวเองเลย เราคงจะไปสถานที่ไปเห็นว่าดี เราคงจะไปเจอเพื่อนเพื่อนก็สนิทกันมาก เราบอกไปที่นี้แจ่มเลย เราภาวนาได้ทั้งวันเลย พอไปถึงแล้วมัน เขากันคิดมุ้งลวด มีพึดลมหิดลแล้วพอนั่งภาวนาก็ป๊อปป๊อปป๊อปป๊อป แล้วเขาถามเราไหนดึงบอกว่าดีใจ เราก็หน้าแตก ก็ปีกลายมันดี ปีนี้มันเป็นแบบนี้ไปแล้ว นี่ความวิเวกมันยังไม่แน่ เราโดนมาเยอะนะ เรื่องนี้เราก็โดนมา ฉะนั้นขนาดเราหาที่ เรายังต้องอย่างนั้นเลย

แล้วชีวิตของเราเนี่ย ถ้าเราฉลาด บางทีเนี่ยเราไม่ฉลาด สิ่งใดเกิดขึ้นมาก็แล้วแต่ สิ่งนั้นกดถ่วงใจเราคือพอเราคิดปั๊บ ความคิดนั้นเหยียบเราทันทีแล้วนะ นี่ใจพระพุทธเจ้าถึงบอกธรรมะไว้ละ ทำลายตนก่อนแล้วค่อยทำลายผู้อื่น เวลาเราโกรธเราโมโหโกรธาไครนะ ความโมโหนั้นมันเกิดจากใจเรา มันทำลายเราก่อนแล้วไปทำคนอื่น นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราไม่ทันสิ่งนี้เห็นไหม ไม่ทันใจเราเนี่ย มันทำลายเราทั้งนั้น

ฉะนั้นมันจะวิเวกหรือไม่วิเวกขนาดไหน เราจะต้องรักษาใจเรา เราต้องใช้ปัญญาไปตลอด มันเป็นเรื่องของสัตว์นะ โธ่หลวงตาท่านพูดบ่อยนะ สมัยท่านนะก้าวออกจากนี้หายไปมีแต่ป่ากับป่า

นะสถานที่ภาวนาตลอดไป เดี่ยวนี้ป่าหาแทบไม่ได้ พระเข้าป่าเขาไล่ออกเลยนะ เดี่ยวนี้ กลัวพระจะไปยึดที่ป่า ถ้าพระเข้าป่าเนี่ย ป่าไม้จะมานั่งเฝ้าเลย ออกไป ออกไป ออกไป เพราะพระเข้ามาแล้ว โยมก็จะตามเข้าไป ฉะนั้นป่าต่อไป ป่าจะมีเจ้าของทั้งหมด

แล้วมาคิดดูซิว่า วัดเว็ก็เหมือนกัน มันสำคัญที่ มันสำคัญที่ผู้นำ สำคัญที่หัวหน้าจิตวิเวกแล้ว พอจิตที่วิเวกแล้ว ทำไมจิตนี้ถึงวิเวก จิตนี้วิเวกแล้วก็อาศัยสถานที่วิเวก อาศัยสถานที่วิเวกแล้วนะ ก็ทำให้จิตวิเวก พอจิตวิเวกแล้วเนี่ยมันเห็นคุณค่า เห็นคุณค่ามัน มันจะรักษาสິงนั้นไว้ เหมือนเราเห็นคุณค่าเห็นคุณค่าชีวิต เห็นคุณค่าของเงิน เห็นคุณค่าต่าง ๆ เราจะใช้ด้วยความประหยัคมัธยัสถ์ คนเราไม่เคยหาเงินไม่เห็นคุณค่าของเงิน ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย พ่อแม่เนี่ยหาเงินมาอยากจะรักถนอม จะดูแลเงินมาก จะรู้จักประหยัคมัธยัสถ์ให้ลูกนะ ไอ้ลูกแบบมือขอมะ แม่ แม่ แม่ จะเอาทำเดี๋ยว แล้วไม่รู้จักหาไม่รู้คุณค่า

จิตที่วิเวกแล้วมันรู้จักคุณค่านะ นี่ของเรานี้ไม่รู้คุณค่า ทำลายหมดคนะ แต่ถ้าเรารู้คุณค่ามันรักษาไว้ นี่ใจเราเกิดมาแล้วต้องตาย พระพุทธเจ้าก็ปรินิพพานไปแล้ว คนที่มีคุณค่า จิตที่มีคุณค่าที่รู้สึกรู้จักคุณค่าพยายามถนอมรักษา เขาก็ต้องตายไปนะ แล้วใครจะรักษาต่อ ในศาสนาก็เหมือนกัน ใครรักษาต่อ ถ้าจิต จิตมันเป็นธรรมรักษาคืออะไรนะ ระยะเวลาพระพุทธเจ้าถามพระกัสสปะ กัสสปะเอ๋ย เธอก็เป็นพระอรหันต์ก็อายุปานเรา ทำไมต้องถือธุดงค์วัตรละ ข้าพเจ้าถือเพราะเพื่อ ไว้เพื่ออนุชนรุ่นหลังได้มีคติแบบอย่าง

พระกัสสปะเป็นพระอรหันต์ ถือธุดงค์วัตรตลอดเวลา สังขมาเนี่ยปะถึงเจ็ดขั้น เพราะถือผ้าบังสุกุลเก็บมาปะ เก็บมาปะจนพระพุทธเจ้าบอกว่าอายุเท่าพระพุทธเจ้า ๘๐ เท่ากัน แล้วพระพุทธเจ้าก็บอก พระพุทธเจ้าก็ยืนยัน กัสสปะเอ๋ยเธอก็เป็นพระอรหันต์แล้ว ทำไมต้องมาทุกข์มาอย่างนี้อีก ละ ข้าพเจ้าทำไว้เพื่ออนุชนรุ่นหลัง อนุชนรุ่นหลังจะได้มีคติ มีแบบอย่างได้ยึดได้เหนี่ยว เนี่ยจิตวิเวกทำเพื่ออนุชนรุ่นหลังทำเพื่อต่อไป ถ้ามีครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมนะ พวกเราได้มานะ ได้บวชเนี่ย เขาบอกว่าก็ไม่เห็นยากเลยนะ ก็เกิดเป็นคนพ่อแม่ให้บวช ไปซื้อเครื่องบวชก็ได้บวชเนี่ยไม่เห็นยากเลย เขาบวชมาแล้วก็เป็นพระมันยากตรงไหน

โธ่ ลูกที่ไม่ยอมบวช พ่อแม่ขอแล้วก็ได้บวช เราเกิดมาไปลัทธิอื่น เราไปเกิดมาในศาสนาอื่นจะได้บวชไหม เกิดเป็นคนเหมือนกัน ไม่พบพระพุทธศาสนาจะได้บวชหรือเปล่า คนเนี่ย ในโลกเนี่ยก็พันล้านคน แล้วเกิดมาเป็นชาวพุทธเนี่ยมีมาก คนบางที่อายุมากแล้วค่อยมาบวช บอกเกิดยัง

ไม่ได้บวช ยังไม่ได้บวช เพราะมันเป็นความเชื่ออันหนึ่ง เราก็เห็นคุณงามความดีของเขา แล้วบวชเข้ามาได้สัมผัสไง บวชมาได้สัมผัส พระในวัดเป็นยังไงวะ เขาอยู่กันยังไง เขากินกันยังไง แล้วเราทำยังไง เขาได้สัมผัสจะได้สัมผัสของเราอย่างหนึ่ง คุณดูอย่างพระในสมัยพระพุทธกาลเขาอยู่กันยังไง เขากินกันยังไง นี่ ๆ ทำจากงานนอกนะ

แล้วครูบาอาจารย์หลวงปู่มั่น ไครเคยฟังเทศน์ของหลวงปู่มั่นนะ โอ้โฮ คนเขาเจ็บไข้ได้ป่วย เขาเข้าโรงพยาบาล หลวงปู่มั่นยิ่งเจ็บไข้ได้ป่วยยิ่งเข้าป่า เขาเจ็บไข้ได้ป่วยเขาต้องกินอาหารเพื่อจะฟื้นฟูร่างกาย หลวงปู่มั่นพอเจ็บไข้ได้ป่วย กินข้าวต้มกับเกลือ ท่านสวนกระแสนมด หลวงปู่มั่นไม่เข้าโรงพยาบาล หลวงปู่แหวน หลวงปู่หล้า บอกหลวงปู่มั่นไม่เข้าโรงพยาบาล ท่านก็ไม่เข้า หลวงปู่แหวนยังไม่ยอมเข้าโรงพยาบาลเลย ถือกคืออาจารย์ทำยังไงจะทำตามอาจารย์

หลวงปู่หล้าเนียญจ้อก้อ ท่านนะไม่ยอมเข้าโรงพยาบาล เป็นไส้เลื่อนเข้าโรงพยาบาลผ่าตัด เป็บเดียวก็หาย ท่านก็ทนเอาจนตาย ไม่ทำ ไม่เข้า นี่ถือครูบาอาจารย์เป็นตัวอย่าง หลวงปู่หล้าจะไปบิณฑบาตกลับมานะ ไส้เลื่อนมันไหลลง ลงอ้นทะนะนะ ก็เอาบาตรวางไว้ก่อน เข้าไปที่ต้นไม้แล้วก็เอาขยันไว้แล้วก็ขึ้นไป ให้นมันไหลกลับไง ไหลกลับเสร็จแล้วค่อยเดินกลับวัด หลวงปู่หล้าญจ้อก้อนะ ท่านเป็นไส้เลื่อน แ่ไปโรงบาลเนีย เย็บหน่อยเดียวก็หายเห็นไหม ท่านไม่เอา ท่านทนเอาทั้งชีวิตนะ นี่มีคติมีความจริงในหัวใจ ของง่าย ๆ อย่างเช่นหลวงปู่แหวนเนีย ในหลวงท่านเคารพบูชา มากนะ เป็นคนใช้ในพระบรมราชูปถัมภ์เนียมัน โอ้โฮสุดยอดเลย ท่านไม่มาหรรอก ท่านไม่สนนะ ไม่สน ไม่เอา

ไอ้ของเรานี้อ่อนแอไง คำว่าอ่อนแอกับเข้มแข็ง หัวใจอ่อนแอหัวใจเข้มแข็ง ถ้าจิตใจเข้มแข็งอะไรมันก็อดทนได้นะ จะทำให้เราไม่อ่อนแอ อันนั้นมันอยู่ที่เหตุ อยู่ที่เหตุปัจจัย ไอ้ความสังัดความวิเวกเนีย มันอยู่ที่เหตุปัจจัยอยู่ที่อำนาจาสนาของคน เราไปตกกาลเวลาไหน เราไปตก คุณใดใครเกิดพร้อมชุดที่ครูบาอาจารย์รุ่งเรือง หมู่คณะเห็นไหม สมัยกองทัพธรรม โอ้โฮ พระเคลื่อนไปไหนเนียมันไม่ต้องภาวนาหรรอก ระบบมันบีบเลยละ เพราะพระป่าเขาทำกันหมดเลย ไม่ทำก็ไม่ได้ เอาเก็บเขาไปด้วย

เดี๋ยวนี้อะ ตัวใครตัวมันนะ สมัยกองทัพธรรมมานะ มันบีบมาโดยอัตโนมัติ เขาภาวนากันทั้งวัน อาจารย์สิงห์ทองพูดไว้ ในสมัยห้วยทรายของหลวงตามหาบัวที่ห้วยทราย บอกเลยเหมือนพระอรหันต์ทั้งวัดเลย มองไปทางไหนมีแต่โคมแขวนไว้ มีแต่พระเดินจงกรม คึกคัก คึกคัก นี่อาจารย์

สิ่งทองพูดเองนะ บอกสมัยอยู่ห้วยทรายนี้ว่าพระอรหันต์ทั้งวัดเลย เพราะเงินจกรมแข่งกัน นั่งสมาธิภาวนาแข่งกัน ทั้งวันทั้งคืน เหมือนวัดนี้มีแต่พระอรหันต์ นี่เพราะหลวงตาท่านเป็นหัวหน้า ท่านเข้มงวดของท่าน นี่ระบบมันบีบเลย

ถ้าเราเกิดในยุคที่ครูบาอาจารย์รุ่งเรือง ท่านคอยดู คอยแนะนำ คอยตรวจสอบ คอยชี้แนะ แล้วโอกาสอย่างนี้จะมีอีกไหม พระพุทธเจ้าบอกไว้แล้ว ถึงพุทธกาลศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่ง มันจะเจริญด้วยหัวใจ ศาสนาไม่ได้เจริญด้วยวัตถุนะ วัตถุเนี่ยใครก็สร้างได้ วัตถุเนี่ยมันเป็น มันเป็นวัฒนธรรม คนที่เขามีศรัทธาความเชื่อ เขาสะละเงินปัจจัยของเขาสร้างขึ้นมาก ใครก็ทำได้

แต่ถ้าหัวใจมันเจริญเห็นไหม ศาสนาก็เจริญ คนเนี่ย หัวใจของหลวงปู่มัน หัวใจของครูบาอาจารย์เราเนี่ย หัวใจท่านเป็นธรรม พอใจท่านเป็นธรรม ท่านสอนเราได้ ท่านบอกได้ทุกแง่มุมของกิเลสตัดหาความทะยานอยากในหัวใจ ทีนี้พออย่างพวกเราเนี่ย ทำไมไม่บอกให้ผมรู้หมดเลยละ ไอ้เรามัน ไอ้เรามันคนป่วยที่ไม่ยอมรับว่าป่วยเนี่ย บอกยังงี้ บอกเอ็งป่วย ป่วยที่ไหน ยังแข็งแรงเนี่ย ป่วยที่ไหน โอ้อโฮ.. ยังปกติเนี่ย

นี่ไงท่านพูดเราก็ไม่รับ แล้วจะบอกเรา เราจะรู้ไหม ไหนบอกว่าครูบาอาจารย์ท่านรู้ทุกแง่มุมของกิเลสเลย ทำไมไม่บอกให้เรารู้ละ จะบอกได้ยังไง ก็มีมันกะลาคำว่า ภาชนะมันไม่หงายกะลาคำว่าเห็นไหม ภาชนะที่มันคว่ำดินอยู่ ฝนตกแดดออกไม่มีอะไรเข้าไปได้เลย จิตใจเรามีติดบอดพูดเท่าไรนะมันก็ไหลออกหมดเลย เฮ้ย เขาว่าคนนั้นนะ เขาพูดคนนั้นนะ กุณียอดเยี่ยมเขาไม่ได้ว่า กูสักคำ เขาออกหมดเลย มันไม่เข้ามาเลย เราบอกว่าไหนดว่ารู้ไง ไหนว่าจะบอกไง แต่ถ้ามันหงายขึ้นมาละ ฝนตกแดดออกมันเข้าหมด

นี่เหมือนกันถ้าเราเปิดใจนะ ทุกแง่มุมนะพื้นฐานนะ แคพื้นฐานของเราเนี่ย แคตัวตนของเราเนี่ย เขาบอกว่าสมณะไม่สำคัญ สมณะไม่มีความหมาย ไม่สำคัญนะเวลากินข้าวก็ยึดใส่หูไปเลยสิ กินข้าวมีงัดใส่ปากทำไม เพราะปากมีหน้าที่กลืนคำข้าวไซ้ไหม กิเลสมันอยู่ที่ใจมึง ถ้าธรรมะไม่เข้าถึงใจ มันจะแก้กิเลสได้ไหม แล้วบอกไม่สำคัญ ไม่สำคัญก็เย็บปากแม่งทั้งเลย เวลากินข้าวก็ยึดใส่หูนะ ถ้าสมณะคือสติจิตคือเข้าสู่ปาก สู่ปากคือธรรมะจะเข้าสู่ใจ ถ้ามึงไม่เข้าสู่ใจ ไม่เข้าสู่สติจิต สมณะไม่มีความหมาย

สมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน เราทำหน้าที่การทำงานทั้งหมดใครเป็นเจ้าของงานนั้น ใครเป็นเจ้าของสิ่งตอบแทนสิ่งที่เกิดจากงานนั้น จิตถ่มันทำงานถูกทาง จิตนี้ได้ผลตอบแทนถึงธรรมะนั้น จิตนี้ได้สัมผัสกับความสงบนั้น จิตนี้ได้สัมผัสกับปัญญานั้น

แต่ในปัจจุบันนี้เขาไม่ได้สัมผัสกับความสงบนั้น เขาได้สัมผัสกับสัญญาอารมณ์นั้นต่างหาก สัญญาอารมณ์ความคิดที่มันพุ่งซ่าน มันคิดมันเป็นความคิดที่สงบ ความคิดคือสัญญาอารมณ์ไม่ใช่ตัวจิต ความคิดที่มันเป็นตัวจิต จิตเขาได้สัมผัสกับสัญญาอารมณ์นั้น เขาไม่ได้สัมผัสกับความเป็นจริง แล้วเขาจะรู้อะไรขึ้นมาได้ยังไง แล้วเขาบอกว่าปฏิบัติธรรม ปฏิบัติธรรม ปฏิบัติอีกห้าร้อยชาติ ปฏิบัติไปเกิด เพราะเขาไม่ได้เอาข้าวเข้าปาก เขาไม่ได้เอาธรรมเข้าสู่ใจ เขาเอาธรรมสัมผัสกับสัญญาอารมณ์ ใช้สัญญาอารมณ์นั้นสัมผัสแทน ไม่สัมผัสด้วยจิต

สัมผัสด้วยจิตคือจิตมันสงบไง จิต ตัวจิตจิต เพราะจิตสงบ จิตสงบจะไม่พูดอย่างนั้น จิตสงบ อี อี อี ว่าง ๆ ว่าง ๆ ใครพูด จิตใช่ไหม จิตพูดไม่ได้ จิตต้องคิดใช่ไหม คิด ความคิดคือพูดไป ความคิดคือคำพูด จิตคิดว่าว้าง ความว้างนั้นเป็นที่ความคิดใช่ไหม แล้วความคิดมันว้าง แล้วตัวจิตมันรู้อะไร จิตก็เลยอธิบายความว้างไป ว่าง ๆ ว่าง ๆ แต่ตัวจิตมันไม่รู้ แต่ถ้าตัวจิตมันว้าง เอ๊ะ ไม่ใช่ความคิด เพราะจิตไม่ได้บอกความคิด

จิตไม่ต้องไปบอกที่ความคิด จิตมันว่างเอง อี อี อี นี่คือปาก พอมันเปิดปากปุ๊บนะ พออาหารมันเข้าปากไป มันก็เข้าท้องไป ยัดเข้าหู มันก็หูหนวกนะสิ ตอนนี้ธรรมะมันเข้าหูหมด มันยัดเข้าหูมันเลยหูตึงไป พูดมันก็ไม่รู้เรื่องไป เลยพูดคนละภาษาเดียวกันไป มันก็พูดธรรมะ ครูบาอาจารย์เราก็พูดธรรมะ พูดธรรมะเหมือนกันนะ พูดคนละภาษาเดียวกัน พูดธรรมะนะ คนละภาษา ภาษาธรรมะไปแต่คนละภาษาเดียวกันไป เลยไม่รู้เรื่อง เลยไม่รู้เรื่องกัน นี่ขนาดพูดถึงสัพพัญญูอย่างเดียวยตอบไปครึ่งชั่วโมงเลย เอ้าปัญหาต่อไป

ถาม : เวลาฟังเทศของพระอาจารย์นะครับ เวลาเราปวดเมื่อยขาแล้ว แบบว่าให้พุทโธแบบถี่ ๆ แบบว่าให้ทำแบบเต็มที่...

หลวงพ่ : ใช่ หนึ่งนะ พูดอย่างนั้น มันพูดบอกเป้าหมาย แต่ถ้าบอกพองั้นนะ เพราะเวลามันปวดขึ้นมาเนี่ย เรามอบให้พุทโธถี่ ๆ เพราะเหตุใด โดยหมอเนี่ยเขาจะรู้เลยว่าคนนี้เจ็บไข้ได้ป่วย ถ้าแก้หายแล้วอาการจะเป็นอย่างนี้ อาการจะเป็นอย่างนี้ แต่เนี่ยเขายังไม่ได้แก้คนไข้ให้หายป่วย มันก็คือ

ปวดอยู่นั้นใช่ไหม อันนี้ก็เหมือนกันบอก พุทโธแล้วมันต้องหาย ก็พุทโธแล้วมันไม่หาย ก็คนป่วย มันยังไม่หาย มันจะหายได้ยังไงล่ะ

แต่ถ้ามันบอกไว้นะ คำว่าพุทโธเนี่ยนะ คำว่าพุทโธ เราอธิบายความคิดเราเป็นความคิดที่ สกปรก ทำไมถึงสกปรกเพราะความคิดนี้เกิดจากค้นหาความทะยานอยาก เกิดจากธรรมชาติของจิต พุทโธเนี่ย พุทโธเห็นใหม่ ความคิดพุทโธเป็นความคิดใหม่ พุทโธเป็นความคิด แต่พุทโธนี้เป็น พุทธานุสสติ เราพอเราคิดพุทโธ พยายามคิดพุทโธ พุทโธ พุทโธ เนี่ยเห็นใหม่ เราพยายามคิดพุทโธ พุทโธ พุทโธ มันไม่อยากจะคิดหรอก พุทโธ พุทโธ

เราคิดพุทโธ ๆ เนี่ย เราคิดขาวก็คิดชื่อพระพุทธเจ้า ธรรมะพระพุทธเจ้า คือมันไม่มีโทษไร พุทโธ พุทโธ พุทโธ แต่ถ้าคิดเรื่องอารมณ์เราเนี่ย โอ้โฮมันจะไปไกลเลย เนี่ยเราจะย้อนกลับมาเวลา พุทโธพุทโธเนี่ย ถ้าเราย้อนพุทโธเนี่ย ความคิดมันอยู่ที่พุทโธ ถ้าความคิดเราอยู่ที่พุทโธเพราะเรา เปลี่ยนความคิดที่สกปรกมาเป็นความคิดขาว พุทโธ พุทโธ พุทโธ พุทโธ พุทโธเนี่ย ทีนี้โอ้เวทนา เนี่ย โอ้เวทนาที่จะเกิดขึ้นมานะ มันจะเกิดขึ้นมาได้เพราะอะไร เพราะความคิดเรารับรู้ ถ้าความคิด เราไม่รับรู้เรื่องเวทนานะ โอ้เด็กมันไปเล่นเกมล่ะนะ มันกดเจ็ดวันแปดวันนะ มันกดได้ทั้งวันเลย มัน ไม่เจ็บ มันไม่มีเวทนา เพราะความรู้สึกมันไปอยู่ที่เกมนั้นหมด ความรู้สึกมันไม่อยู่ที่เรา

แต่อันนี้เราไม่มีเกมสเล่น เราจะเผชิญกับความจริง เอ็งนั่งปั๊บนานาที่ปั๊บนานามาแล้ว เพราะ อะไรเพราะจิตมันรับรู้เต็มร้อยเปอร์เซ็นต์ มันรับรู้กับความรู้สึกตัวของเรา นี่พอรับรู้เวทนามาปั๊บนะ มันก็ปวดทันทีใช่ไหมเพราะเวทนา จิตเราไปรับรู้ รับรู้ความปวด นี่กำลังเราไม่พอใช่ไหม เราก็พุทโธ พุทโธ พุทโธ เนี่ยคือถ้าพุทโธ พุทโธ พุทโธเนี่ย ความรู้สึกไปอยู่ที่พุทโธหมดเห็นใหม่ ความรู้สึกนี้ ความรู้สึกนี้มันไปรับรู้เวทนาใช่ไหม พุทโธ พุทโธ พุทโธเนี่ยมันจะเบี่ยงเบนไป เบี่ยงเบนความคิด ทั้งหมดที่ไปรับรู้ในเวทนา มันรู้ที่พุทโธไป

พุทโธ พุทโธ พุทโธ แต่ต้องจริงนะ พอพูดอย่างนี้ไปปั๊บนพอรับรู้แล้วนะ มันก็ซอญเลยนะ กิเลสมันร้ายมาก ถ้ารู้ปั๊บน พุทโธก็ไม่หาย อะไรก็ไม่หายเพราะดันไปรู้ก่อน เขาห้ามรู้ ต้องทำไป แบบไม่รู้ มันถึงจะเป็นจริง ถ้าเรารู้แล้วนะกิเลสมันจืดจาง ทีนี้ว่าพุทโธ พุทโธ พุทโธเนี่ย พุทโธ พุทโธ เข้มแข็งไปเลยนะ มันต้องอยู่เพราะอะไรรู้ไหม เหมือนก๊อกน้ำเนี่ย เราต่อสายให้ไปทางอื่น น้ำมันจะตามก๊อกน้ำนั้นได้ไหม โอ้ปวดเนี่ยจิตไปรับรู้ เราเบี่ยงเบนให้มันไปอยู่กับพุทโธ

แต่นี้บังเอิญเรารู้แล้วว่ามันเบี่ยงเบนไป เราก็จะรู้ให้มันรู้ว่าให้น้ำออกไปทางก๊อกอีก ก็เรารู้แล้วไง พุทโธ พุทโธ พุทโธ มันก็ยังรับรู้อยู่ เรบอกว่พุทโธพุทโธนี่นะ เวทนาเนี่ยจริง ๆ แล้วเนี่ย เวทนาเนี่ยไม่มี เวทนาภายในไม่มี ภายในไม่มีเวทนานะเพราะภายในเป็นเรธาตุ เลือดมันจับปวดได้ไหม หนังจับปวดได้ไหม เนื้อจับปวดได้ไหม กระดูกจับปวดได้ไหม มีไหม เรธาตุเนี่ยมันไม่รับรู้ ไม่มีความรู้สึก ความรู้สึกจับปวดเนี่ย เป็นเรื่องของจิตหมดเลย เป็นเรื่องของความรู้ ความรับรู้เนี่ย ไปรับรู้ ไปรับรู้อะไรอย่างนั้น ฉะนั้นความรู้เนี่ย เราเปลี่ยนแปลงความรู้เนี่ย นี้พูดถึงพุทโธนะ

แต่ถ้าพูดถึงคนมีกำลังแล้วเนี่ย ถ้าพุทโธ พุทโธ เนี่ยมันไม่อยู่เนี่ย ถามมันอะไรปวด ถามมันอะไรปวด เรียกว่าใช้ปัญญา นักรบกับนักหลบ ถ้าใช้ปัญญาเข้าไปเลย ถ้ามันไล่เข้าไปนะ ที่ปวดนี้จะปวด เข้าปวด หนังปวด กระดูกปวด แต่ถ้าเข้าไปสู่อย่างนี้ ความปวดมันจะเป็นสองเท่า เพราะมันปวดอยู่แล้วใช่ไหม เราเผชิญกับความปวด เหมือนความร้อนเนี่ย เราเผชิญกับความร้อน เราไปใกล้ความร้อน ความร้อนยิ่งมากขึ้น เวทนามันเกิดอยู่แล้ว เราเข้าเผชิญกับเวทนา เวทนาขึ้นเป็นสองเท่า

ฉะนั้นคนจะเข้าไปเผชิญกับเวทนาเนี่ย มันถึงต้องมีกำลังพอสมควร นี่กำลังแล้วเนี่ย เราต้องฝึกสติของเราไว้ เราต้องทำสมาธิไว้ มันถึงว่ากรณีอย่างนี้ เป็นกรณีแบบว่าเป็นทางเลือกให้เราเข้าไปเผชิญกับความจริง การศึกษาธรรมะเนี่ย คือการเข้าไปเจอกับความจริง เราพูดบ่อยนะเวลาบอกว่า ความจริงปลอม ความจริงปลอมคือความคิดเราเนี่ย เป็นความจริงอันหนึ่งเป็นความจริงปลอม แต่ความจริงอันจริง ๆ คือมันจริงโดยสังขาร นี่พอเราจะเข้าไปเผชิญกับความจริงจริง เนี่ยเราต้องมีความจริงพอสมควร แต่เข้าไปเผชิญแล้วมันจะเป็นความจริง

ฉะนั้นบอกว่าการใช้ปัญญามันเป็นอย่างที่เราพูดเนี่ยล้านเปอร์เซ็นต์ เพียงแต่ว่าเราทำเข้าไปไม่ถึงในจุดนั้น มันมีไทม์มันมี ๆ มันมี เราอ้างตัวนี้บ่อยมากนะ มีลูกศิษย์คนหนึ่งเขาเป็นหมอ แล้วเขามาวบชเนี่ย แล้วเขาก็อยากทดสอบใจ เขาอดอาหาร เขาเป็นหมอ วันที่สามที่สี่ เนี่ย เขาเอายาเคลือบกระเพาะ ยาอะไรมาวางไว้เต็มไปหมดเลย ในความคิดเขาถ้ามันไม่หายปวด ไม่หายหิว มันจะเจ็บแสบกระเพาะเนี่ยเขาจะกินยานั้น นี่พอถึงเต็มทีในวันที่สามมันลงปั๊บ หายหมดเลย ว่างหมดเลย ครั้งแรกเขายังไม่มั่นใจ เขาทำถึงสองรอบแล้วก็มาหาเรา

พอมาหาเราแล้วเรบอกเห็นไหม ความหิวเนี่ยเป็นสมมุติ เห็นไหมเหมือนเวทนาเนี่ย พอหิวเนี่ยกระเพาะไม่มีอาหาร ทุกอย่างไม่มีอาหารมันก็หิวเป็นธรรมดา หิวเป็นธรรมดาตรงไหน จิตไป

รับรู้ พอจิตมันปล่อยเข้ามา กระเพาะไม่มีอาหารทำไมมันไม่หิว หิวหายไปไหน เพราะหิวเป็นสมมุติ ใจ นี่ใจความจริงปลอมใจ เป็นความจริงไหมจริง ไม่กินข้าวหิวไหม หิว แหม..ไม่กินข้าวบอกอึดไม่เชื่อ หิว หิว หิวแน่นอนเลย แต่ความหิวนั้น ความหิวนั้น เวลาจิตมันลงมันแล้วไปไหน เนี่ยความจริงปลอม เป็นเรื่องสมมุติ เป็นสมมุติในความจริงนะ ความจริงปลอม

ทีนี้เอาสมมุติ เอาตรรกะ เอาความเห็นของเราเนี่ยไปรื้อคันธรรมะ เอาความจริงปลอมเข้าไปหาความจริง มันก็เรียกความจริงปลอมใจ แต่ถ้าเราเอาความสงบของเรา เอาจิตของเราเนี่ยเป็นความจริงแท้ ความจริงแท้เพราะเป็นพลังงานเพียว ๆ จิตสงบคือตัวพลังงานเพียว ๆ ไม่มีสิ่งใดบวก แต่ความคิดเราเนี่ยมีพลังงาน แต่มีความคิดเราบวก เราถึงโลกียปัญญาใจ ความคิดคือโลก โลกทัศน์ พื้นฐาน ตัณหาจิตบวก มุมมองของแต่ละคนบวก มันเลยเป็นความจริงปลอม

แต่พอจิตสงบปั๊บเนี่ย ใครจะมีจิตนิสัยอย่างไรก็แล้วแต่ พอจิตสงบคือสากล คือพลังงานเพียว ๆ คือสมาธิที่ไม่มีสิ่งใดบวก แล้วถ้าออกรู้ จินตเราเนี่ย ขณะที่ปัจจุบันมันยังไม่เกิด เราถึงต้องทำกันตรงนี้ เนี่ยครูบาอาจารย์ของเรา หรือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทำไมถึงอานาปานสติละ ทำไมกำหนดจิตอย่างนั้นถึงสงบเข้ามาละ อานาปานสติ พระพุทธเจ้าวางพื้นฐาน พระพุทธเจ้าปฏิบัติ อานาปานสติก่อน พอจิตสงบเข้ามาเห็นใหม่ มันถึงเป็นข้อมูลที่ว่าบุพเพนิวาสานุสติญาณ

กลับมาที่อานาปานสติ เข้าไปเห็นจุตูปปาตญาณ กลับไปอานาปานสติถึงอัสวักขยญาณ ถ้าไม่มีพื้นฐานตรงนี้นะ ความคิดมันปลอมปนมาจากความรู้สึกของเรา ปลอมปนมาจากข้อมูลของเรา อย่างที่เราบอกสติปัฏฐาน ๔ ปลอมหมด ให้พวกเราไปตรีกในสติปัฏฐาน ๔ ปลอมหมด ปลอมจากความปลอมปนของความคิดเรานี้ใจ ปลอมปนจากมุมมองจากความเห็น แล้วมุมมองความเห็น เอาประเด็นใดประเด็นหนึ่งมาตั้งสติ แล้วนั่งมองกัน เฝือกกันตายท่าเลย เพราะความเห็นมุมมองแตกต่างจริง จะมีมุมมองเห็นเหมือนกันเป็นไปได้ เป็นไปไม่ได้

ฉะนั้นเราบอกกำหนดเวทนากำหนดอย่างนั้นถูก แต่ต้องเข้มแข็งแล้วทำ แต่นี่มันพอเรารู้ว่าเออท่านสอนอย่างนี้ ๆ กำหนดอย่างนี้ เรากำหนดเออ ๆ จริงหรือเปล่า บางทีนะทำทั้งหมดไปทั้งตัวเลยเจ็บก็ไม่พันทาย มึงจะเจ็บขนาดไหนสู้กับมึง แล้วพอมันปล่อยนะ มันได้ เราอยากให้ทำตรงนี้ ถ้ามีครั้งที่หนึ่งเหมือนสถานที่ที่เราไม่เคยไป ถ้าเราเคยไปสถานที่นั้นหนแรก เรารู้แล้วว่าสถานที่นั้นมีจริง เราจะไปสถานที่นั้นได้ง่ายขึ้น แต่ถ้าเราไม่เคยเห็นสถานที่นั้นเลย เราไม่เคยประสบสถานที่นั้นเลย

เขาก็บอกทั้งนั้นนะ ไอ้เราก็เดินผ่านไปผ่านมา เจียดไปเจียดมา เขี่ยบมันไปเขี่ยบมันมาไม่เห็นนะ แต่พอไปเห็น อ้อ.. มันอยู่ตรงนี้

วันหลังทำเข้ามานะมันจะง่ายขึ้น มีครั้งที่หนึ่ง ที่สอง ที่สาม ที่สี่ ตามมาได้ง่ายขึ้น ครั้งที่หนึ่ง เนี่ย ครั้งที่แรกเนี่ย ถ้ามีครั้งที่หนึ่งปั๊บเนี่ย เห็นไหมที่มากันบอกว่า หลวงพ่อบอกว่าเดี๋ยวก็จะหลง หลวงพ่อทำไมไม่บอก เราบอกว่าไอ้ท่านี้จะบอกได้ไง มันไม่มีตุ๊กตา เอ็งไปทำตุ๊กตามาสิ ถ้ามีครั้งที่หนึ่ง ตุ๊กตามีไข่ไหม เราก็คอยแนะนำว่าตุ๊กตาเอ็งแขนยาวไปหน่อยนะ เออขาเอ็งเก ๆ ค่อยมาทำให้ ตุ๊กตานั่นสมดุลเห็นไหม ครั้งที่หนึ่งคือสันติภูมิจอก ก็ปัจจุจัดตั้งเฉพาะจิตดวงนั้น เป็นแหล่งข้อมูล เป็นสถานที่ที่เก็บข้อมูลสะสมบาปกรรมอยู่ที่ตรงนั้น แล้วเอาตรงนั้นมาแก้ไขเปลี่ยนแปลง

จิตติจิต จิตของแต่ละบุคคล จิตของปฏิสนธิจิตที่มากเกิดเป็นมนุษย์ ที่นั่งกันเป็นมนุษย์อยู่เนี่ย ไม่เคยเห็นข้อมูล ไม่เคยเห็นตัวจริงของเรา จิตสงบเมื่อไหร่ นั่นละคือตัวตนของเรา ตัวจิตสงบนั้นละ คือตัวจิตเดิมแท้ ตัวจิตที่มากเกิดมาตาย นั่นนะเปิดปากมัน แล้วเอาอาหารป้อนมัน ป้อนมัน ป้อนมัน อย่าเอาอาหารยัดใส่หู ถ้ามันง่าย พระพุทธเจ้าไม่ท้อใจ ถ้ามันทำง่าย ๆ อย่างที่เขาพูดกัน พระพุทธเจ้า คริสต์รู้แล้วทอดอาลัยตายอยากเลย ทั้ง ๆ ที่สร้างมาเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เหมือนไอ้เนี่ยอักษรศาสตร์เนี่ย ก็อักษรศาสตร์เนี่ย เขาศึกษามา เขาเรียนมาเพื่อจะเป็นครูสอน ไข่ใหม่ สอนจบแล้ว มันบอกครูสอนไม่ได้ นี่พระพุทธเจ้านี้ปรารถนามาเป็นพระโพธิสัตว์ เตรียมตัว มาพร้อมที่จะรื้อสัตว์ขันธ์สัตว์ แต่พอจบขบวนการแล้ว โอ้โฮ.. แล้วจะสอนกันยังงัยวะเนี่ย ทั้ง ๆ ที่ปรารถนามาเตรียมตัวมาพร้อมนะ แล้วเดี๋ยวนี้มันบอกว่าเรียบง่ายลัดสั้น ลัดลงนรก ลัดลงนรก ลัดไปลงนรกหมด เพราะเดี๋ยวมันจะรู้ว่าการจะเป็นยังงัย ปฏิบัติไปปฏิบัติไป เดี่ยวมันจะรู้ว่าอะไรคือนรก เพราะถ้ามันลัดสั้นมันง่าย พระพุทธเจ้าเป็นเจ้าของศาสนาไข่ใหม่ มหายานนะเขาถือพระกัศสปะเป็นต้น เพราะเขาบอกว่าพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะฟังธรรม ๆ เนี่ยไม่รู้เรื่อง พระพุทธเจ้ายกดอกไม้ ขึ้นมาพระกัศสปะยิ้ม พระกัศสปะเข้าใจ

เซ็น มหายานเขาถือพระกัศสปะกับพระอานนท์เป็นพระอัครสาวกเบื้องซ้าย เบื้องขวา เกรวาทเราถือว่าพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะเป็นอัครสาวกเบื้องซ้ายและเบื้องขวา แล้วอัครสาวกเบื้องซ้าย เบื้องขวาหรือใครก็ได้แล้วแต่ มันมาจากไหน ถ้ามันไม่มาจากพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าเป็นผู้สอนเองไข่ใหม่ แล้วพระพุทธเจ้าสอนอะไร พุทธานุสสติ กรรมฐาน ๔๐ ห้วง พุทโธ ธัมโม สังโฆ อานาปานสติ พระพุทธเจ้าสอนอะไร ทำไมมันไม่เอาศาสดาอะ มึงไปฟังใครกูก็ไม่รู้วะ สังเวชมากนะ

สงสารมาก คือรู้ใหม่ประสาเรานะ ผลไม่มีหรอก ทำไปเถอะ ไอ้ที่พูด ๆ นะของเก้ทั้งนั้น จะบอกว่าของเก้ทั้งนั้น

นี่บังเอิญวุฒิภาวะสังคมมันเลือกเก้ มันเลยเห็นของเก้มีคุณค่า ไอ้ของจริงนี่ ไม่มีใครมองเลยนะ เพราะอะไรรู้ใหม่ เพราะมันไม่แฉวาว มันไม่แฉวาว มันไม่สดใสเหมือนของเก้วะ ของเก้เนี่ยมันแฉวาวมันมีประกายแสง มันมีฉัพพรรณรังสี คุณะอย่างคุณเอยอยากมีฉัพพรรณรังสี คุณเอาไฟไว้ข้างหลังส่องออกได้หมดเลย ไอ้คนเห็นนะบอก โอ้โห.. แฉว ๆ แฉว ๆ นั้นมันแสงไฟ ไอ้บ้า คนมันชอบมันชอบอย่างนั้นนะ มันชอบเห็นสีเห็นแสงเงา เอาแบล็คไลท์มาเปิดข้างหลังคุณเอยนะ โอ้โฮ แฉวาวเลย แล้วแบล็คไลท์มันมีชีวิตใหม่ มันมีอะไร ไอ้คุณพุดนี่สิมันมีรสชาติ ไอ้ห้าเอ๊ย โลกมันไปชอบแบล็คไลท์ คิดแล้วเศร้านะ บางทีเราเศร้ามันสังเวช จริง ๆ นะสังเวชมาก สังเวชมาก ๆ

แต่พูดภาษาเราเนี่ยมันกรรมของสัตว์ มันก็ไม่ใช่เรื่องของเรานะมึง ก็ไม่ใช่เรื่องของกู คุณเอยบิณฑบาตกินกุก็พอแล้ว แต่มันสังเวช โลกมันสังเวชมาก โลกเป็นอย่างนั้น ต้องรอเวลาเพราะอะไรรู้ใหม่ ธรรมะพระพุทธเจ้าสอนไว้แล้ว กลืนธรรมะมันจะขัดขวาง ขัดขวางศพเข้าหาฝั่ง จะไม่มีสิ่งโสโครกอยู่ในทะเลนั้น ในทะเลเนี่ย มันจะขัด ขัดสิ่งโสโครกเข้าหาฝั่งหมด

ในธรรมวินัยนี้ ในธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันจะขัดพวกอลัทธิ พวกเปรต พวกผี เข้าฝั่ง มันจะไม่มีอยู่ในธรรมวินัย แต่เดี๋ยวนี้เยอะมากนะ แต่กาลเวลามันจะขัด เยอะมาก เพราะสังคมมันตกต่ำ เยอะมาก เพราะสังคมมันเป็นไป แต่แล้วคำว่าขัดเข้าฝั่งหมายความว่า ถึงที่สุดแล้วความจริงมันจะเปิดออกมา ใจความจริงมันแดงออกมา ชาติศพนั่นก็เข้าฝั่งทีละศพ ๆ ความจริงมันจะเปิดออกมา

เอ้ามีอะไรว่ามาสิ นี่พุทโธประเด็นเดียว เวทนาเป็นเวทนา เราต้องสู้กันไป ในการปฏิบัติมันก็มีบ้าง ไม่บ้าง มันเต็ม ๆ เลยละ เพราะมันขาคับคานะ เราจะเอาจิตเรามาขัดให้มันแฉวาว จิตของเรามันโดนครอบงำด้วยมาร มารนะ พระพุทธเจ้าเยี่ยมมาร มารเอย เธอเกิดจากการดำริของเรา เราจะไม่ดำริถึงเจ้าอีกแล้ว เจ้าจะเกิดบนหัวใจของเราอีกไม่ได้เลย แต่เรานะคิดทั้งวัน คิดทั้งวันนะ มารครอบมันทั้งวันนะ เพราะมารมันอาศัยหัวใจของมนุษย์เป็นที่อยู่อาศัย เวลาพระพุทธเจ้าปรินิพพานไปเนี่ย มารคอยตกลอย นางคันหา นางอรดีจะมารำ เพื่อพ้อนรำให้พระพุทธเจ้ากลับ กลับมาเสพกามอีก ไม่มีทาง ไม่มีทาง เป็นไปไม่ได้ เนี่ยเวลามาร มารมันอยู่ในหัวใจแล้วตอนนี้ ภาษาเราใครมันไม่มีทุกคนมีหมด ถ้าไม่มีไม่มาเกิด ไม่มานั่งอยู่นี่หรอก คนที่เกิดทุกคน คนที่เกิดทุกคนมารมันครอบงำ

หมด แล้วเราจะมาต่อสู้กับมันนะเนี่ย คุณพระพุทธรเจ้าปฏิเสธหมดเลย ปฏิเสธการนับถือ พระเจ้าหลายองค์ร้อยองค์พันองค์ก็องค์ พระพุทธรเจ้าปฏิเสธหมดเลย

พระพุทธรเจ้าบอกว่า อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ เราต่างหากเป็นพระเจ้า เราเป็นเจ้าของชีวิตทั้งหมด เนี่ยใครทำคุณงามความดีมาก ใครทำบุญสาธารณะมาก เวลาตายไปเกิดเป็นพระอินทร์ ก็พระเจ้าแล้วพระเจ้านี้คือพระผู้ครอบครอง ไอ้จิตเรานี้มันเป็น คูปัจจุบันจิตเนี่ย มนุษย์เรามาสุขเดรัจฉานใจเป็นสัตว์ มนุสสเทโวเนี่ยเห็นไหม ใจเป็นเทวดาแล้ว ศาสนาพุทธเราปฏิเสธทุกอย่างเลย เพราะอะไร เพราะเราเกิดเองตายเอง เราจะดับเองไม่ฟังใครทั้งสิ้น ไม่ฟังใคร แล้วไม่ต้องมาช่วยกู กูช่วยตัวเอง ไม่ต้อง เคี้ยวนี้แรงนะ เวลาโยมมานะเขาจะมาสงสาร ไม่ต้องมาสงสาร ไม่สงสาร เห็นพระนั่งสมาธิภาวนาจะมาสงสาร บางคนมาดูมาเห็น โอ.. จะเอาเบาะใหญ่ ๆ อะไรมาให้ นั่ง สงสารไป เพราะสงสารก็ดึงให้เราต่ำไป ไม่ต้องมาสงสาร เพราะเขาสมัครใจ เขาทำของเขาเอง พระเขาสมัครใจแล้วเขาจึงทำของเขา ไม่ต้องมาสงสาร เราทำของเราตัวเอง เราต้องสู้กับเราเอง เราจะต่อสู้กับกิเลสของเรา ใครจะคิดยังงั้นมันเรื่องของเขา

หลวงตาพูดบ่อย คนโง่มาก คนฉลาดมาก คนโง่มาเมตตาสงสาร แล้วคนโง่มันจะลากเราไปไหน เวลาครูบาอาจารย์ของเราเนี่ย เป็นผู้มีปัญญาเนี่ย เนี่ยคนฉลาดพูดแล้ว เตือนแล้วต้องฟัง เตือนให้ขยันหมั่นเพียร เตือนให้มีการกระทำ อ้าวก็ขยันหมั่นเพียรมันทุกชั้นนะ ก็เกิดมามันก็ทุกข์แล้วก็จะมาแก้ไข ก็มานอนสบาย ๆ ไม่ให้ทุกข์ มันก็ตายนะสิ คนเราก็คือทุกข์แล้วไซ้ไหม

เยอะมากนะมหาเรา บางทีเราฟังแล้วเราไล่เลย บวชเพื่ออะไรนะ บวชเพื่อมาพักผ่อนนะ พวกราชการอย่างนั้นมาก เยอะ เขาบวชมาเพื่อศึกษา เขาไม่ได้บวชมาเพื่อพักผ่อนอย่างนั้น เพราะโอกาสมันน้อยไป โอกาสมันน้อย แต่บวชอย่างนั้นมันก็บวชทั่ว ๆ ไปไซ้ไหม บวชมาก็เหมือนกับเรา เราไปตากอากาศ คิดว่าบวชแล้วไปตากอากาศไป เปลี่ยนบรรยากาศ ก็อย่างพูดเมื่อกี้ เราบวชแล้วแม่ได้บุญแล้ว ก็บวชเปลี่ยนบรรยากาศ แล้วพอสึกไปนะ เวลาบวชแล้วเห็นไหม สึกไปเนี่ยเขาเรียก บัณฑิต ทิดคือบัณฑิต

บัณฑิตคือศึกษา ศึกษาเรื่องธรรมะ เพราะธรรมะเนี่ย เอาไปใช้ในชีวิตประจำวัน เอาธรรมะนี้ออกไปใช้ สมัยโบราณเนี่ยถ้าหนุ่ม ๆ ไม่ได้บวชเนี่ย ไปขอลูกสาวเขาไม่ให้ซะ เขากลับ กลัวเป็นคนคิบบ กลัวจะใช้ธรรมเนียมเดียวกับลูกสาวเขา แต่ถ้าบวชเป็นพระแล้วเนี่ยได้ศึกษา ศึกษาธรรมะแล้วเนี่ยได้ขัดเกลาหัวใจเขาแล้ว นี่โบราณเขาถือกันอย่างนั้นเลย ถ้าพอไปขอลูกสาวเขาเนี่ยบวชหรือยัง อ้อถ้า

บวชเรียนแล้ว เป็นทิดแล้ว เป็นบัณฑิตแล้ว ยกลูกสาวให้ไปดูแลเลย อย่าซ่อมนะ อย่าซ่อมนะ โบราณเขาถือกันเห็นไหม

เนี่ยเรามาศึกษา ศึกษาจากข้างนอกศึกษาจากข้างใน ถ้าเราศึกษาแล้วนะ นี่ไม่อย่างนั้นเรามา บวชไม่ได้ศึกษา แล้วไม่ได้ศึกษาเลย พอสึกไปแล้วเราจะเสียดายโอกาสนี้เลย แล้วไหนธรรมชาติที่จะ กล่อมเกลาคิดใจให้เราดีขึ้น ธรรมชาติจะทำให้เราเป็นบัณฑิตเนี่ย มันจะทำให้เราใช้ชีวิตประจำวันได้ มันจะเป็นประโยชน์ได้ ใครไม่มีอะไรเราจะจบนะ ใครไม่มีอะไรเราจะเลิก

ถาม : การปฏิบัติเนสัชชิกมีอันใดอย่างไร

หลวงพ่ : เนสัชชิก รุดงค์ รุดงค์วัตร ๑๓ มีอันใดทั้งหมด อดอาหารนี้จะเห็นทันทีเลย อดอาหารนี้หิวมากเลย อดอาหารนี้หิวมาก อดอาหารได้ประโยชน์อะไร อดอาหารมันหิวมันได้ประโยชน์อะไร อดอาหารมันได้ประโยชน์มาก มันได้ประโยชน์เพราะคนเรานี้เวลาปฏิบัติ ทุกคนอยากได้สมาธิ ทุกคนอยากได้หมดเลย แต่เพราะกินอิ่มนอนอุ่น ธาตุชั้นร้ทักจิต คนเรานี้กิน กิน แล้วพลังงานมันเหลือใช้ พอพลังงานเหลือใช้มันมีกำลังมาก มันเลยทำให้จิตนี้โง่งง พออดอาหาร ผ่อนอาหารเนี่ย พลังงานมันเริ่ม ใช้อรรถชาติของร่างกายเนี่ยมันจะดึงพลังงานที่สะสม พวกไขมันมาใช้ มาใช้ มาใช้จนพวกไขมันสะสมเนี่ยมันน้อยลง ๆ ถ้าเกิดอดอาหารเนี่ย พอน้อยลงร่างกายมันจะเบา ธาตุจะเบาทันที ความคิดจะเบาขึ้นพุดถึงเห็นไหม อดอาหารมีประโยชน์อยู่ตรงนี้

การอดอาหารกับอดนอนไม่ได้แก้กิเลสหรอก แก้กิเลสไม่ได้แต่เป็นอุบายเป็นการเสริม เป็นการทำให้การนั่งสมาธิภาวนาได้ง่ายขึ้น ใจที่ปวด ๆ เนี่ยเพราะอะไรเพราะพลังงานไขมันเนี่ยมันเยอะมากเลย ผ่อนอาหารอดอาหารต่าง ๆ นี่การอดนอนเหมือนกันเลย นั่งโง่งงนั่งสัปหงก แล้วอดนอนมาเนี่ยหายง่วงได้ไง อดนอนใหม่ ๆ โห..ง่วงฉิบหายเลย หิวนอนเนี่ยเพราะถือเนสัชชิกเนี่ยง่วงมาก หิวข้าวไม่เท่ากับหิวนอนนะ หิวข้าวไม่เท่าทรมานกับหิวนอน คนไม่นอนแล้วบังคับตัวเองไม่ให้นอนนะ โคตรทรมานเลย หิวข้าวเนี่ยมันยังไม่เท่ากับหิวนอน

นี่ภาษาไทยแท้ หิวนอน หิวนอนนี่ภาษาไทยแท้ะโว้ย เนี่ยหิวนอนเนี่ยสำคัญมาก ทีนี้พอหิวนอน หิวนอน หิวนอน หิวไปหิวจนหายเลย เหมือนอดอาหารเนี่ย อดอาหารอด ๆ ไปเนี่ยสุดท้ายแล้ว อดไป ๆ เนี่ยมันจะว่า.. ใหม่ ๆ ทรมานมาก แต่การหิวนอนเนี่ย การไม่นอนเนี่ยนอนไปเพราะมีหลายคนมากสายหลวงปู่ปลื้มเนี่ย ท่านจะถือเนสัชชิกตลอดชีวิตเลย ถือไม่นอนตลอดชีวิตเลย ลูก

ศิษย์นี้จะเข้าตำราคำหาคเลย เขาไม่นอนทั้งกลางวันกลางคืน ไม่นอนทั้งชีวิตเลยนะ ทำไมเขาอยู่ได้ แล้วเขาภาวนาได้ด้วยเพราะอะไร เพราะเขาเริ่มต้นที่เข้มแข็ง

อย่างนักกีฬาเนี่ยเราคัดเลย เราคัดนักกีฬาสร้างร่างกายสมบูรณ์มาก คัดทหารเนี่ย คัดหนึ่งประเภทหนึ่ง เอาเฉพาะคิตหนึ่งประเภทหนึ่งมาล้วงเบอร์ นี่คนมันร่างกายแข็งแรงมาล้วงเบอร์ใช้ไหม ล้วงเบอร์ เอ้าแดงมึงมา ไอ้คำนี้อยู่ที่ดวง ที่นี้เราคัดคนที่แข็งแรงมาแล้ว เอาแข็งแรงแล้ว มาฝึกมันก็ง่ายขึ้นใช้ไหม นี่ก็เหมือนกัน จิตที่เขาที่เข้มแข็งของเขา จิตที่เขาไม่นอนของเขาตลอดเวลา เขามาคุยกับเราอยู่เหมือนกัน เขาก็มีธรรมะกัน มีคุณธรรมกัน ง่วงนอนมาก มันเป็นการต่อสู้ใจ การถือเนสัชชิกเนี่ย เราถือมาแล้ว เราไม่นอนมาหลายเดือน แล้วไม่นอนบ่อยมาก

เมื่อก่อนเรื่องไม่นอนตอนเราปฏิบัติ คุยหน่อยหนึ่ง ตอนเราเป็นวัยรุ่นเนี่ย ยังเป็นใหม่ ๆ เนี่ย ไอ้เรื่องไม่นอนเพราะเราบังเอิญเนี่ย บังเอิญจริง ๆ นะเป็นความคิดเอง บังเอิญเนี่ย พอพบพรหมแรกมันเพิ่งพบ มันยังไม่มีครูบาอาจารย์ คิดเอาเองถือเนสัชชิกเลย คิดเองหาทางออก อด ถือธุดงค์ด้วย ถือเนสัชชิกด้วย โห ทรมาณ ทรมาณสุด ๆ เลยเพราะมันไม่มีใครบอก มันทำไปโดยแบบว่าครูพักลักจำ อดไปเองนะ โอ้โฮ.. ทรมาณมาก แต่ทรมาณมันก็สู้ สู้กับมันไปเรื่อย ๆ

แต่พอมาศึกษาที่หลังเนี่ย เพราะเราทรมาณอย่างนั้น เราถึงมีพื้นฐานมาไง มันทำให้เราเข้มแข็ง ใจ มันทำให้เข้มแข็ง มันทำให้เราจริงจัง นี่พอมันอดนอนไป นี่มันอยู่ที่ว่าเราจะเอาแค่ไหน อดนอนพออดนอนไปเนี่ย มันต้องหาทางต่อสู้ หนึ่งจิตใจมันต้องเข้มแข็งขึ้นมา สองพอมันอดนอนจนมีปัญหาใคร่ครวญเข้าไปเนี่ย เนสัชชิกเนี่ยมันทำให้แก้ไขไม่ห่วงเหงาหวานอน โห ตอนที่เรานีสัชชิกนะ เรานั่งอย่างนี้ สติมันขาด ลืมเนี่ยหงายหลังตั้ง หัวฟาดพื้น ตี้ม.. กลางคืนตี ๔ ตี ๕ เจอระเบิดลงเลย รีบลุกขึ้นมานั่งเลยนะ เนสัชชิก

เพราะเนสัชชิกมันขาดเพราะหลังติดพื้นไง แต่ถ้าธรรมดาเขาบอกถ้านีสัชชิกแล้วเนี่ย พอดีมันนั่งจนหัวติดพื้นเป็นไรไหม ไม่เป็นไร เพราะมันเป็นเหตุสุคติเสียเพราะมันนั่งหลับ มันจะรู้ได้ไง แต่ถ้าหลังติดพื้นเนี่ยเสร็จ เนสัชชิกมันขาด เนสัชชิกคือหลังเนี่ยติดพื้นก็นอน แต่ล้มไปนี่ถือว่าหลังติดพื้นไหม ติดพื้นอยู่แต่มันสุคติเสียใช้ไหม มันเหตุสุคติเสียเพราะว่ามันวูบ นั่ง ๆ เนี่ย มันเหมือนมันวูบเลย ตี้ม หัวเนี่ยฟาดพื้นเลย เราเป็นมาหมด เราทำมาแล้ว

มันเหมือนกับอะไรนะเหมือนอาวุธ เหมือนอาวุธที่จะต่อสู้กับกิเลส มันมีอะไรที่พระพุทธเจ้ามอบอาวุธไว้ให้นะ เอ็ม ๑๖ อาก้า คุณต้องสู้เอามาถึงแม้ทั้งนั้นนะ ยิ่งกับกิเลส ที่นี้ ไอ้อดนอนผ่อน

อาหารทั้งนั้นนะ นี่คืออาวูนะ ไอ้เนี่ยแหละที่จะไปทิ่มตากับจิตใจเรา นี่แหละคืออาวู พุทธเจ้ามอบไว้ให้หมดแล้ว แต่คนไม่กล้าจับ ไม่กล้าจับอาวูนี้เลย บอกอาวูนี้จับแล้วมือจะพอง จับแล้วเดี๋ยวมันจะสู้ไม่ไหว นี่ละอาวูนะ อาวูที่จะสู้

หลวงตาพูดบ่อยู้เสื่อมือเปล่ายังงี้ เราไม่มีอะไรจะไปสู้เสื่อ เสื่อคือกิเลสใจ เสื่อคือความโลภ ความโกรธเอาอะไรไปสู้มัน มึงไม่มีสติ มึงไม่มีอาวูอะไรไปสู้มันเลยหรือ แล้วครูบาอาจารย์ท่านวางไว้ แต่เราไม่กล้า แม้แต่อาวูยังไม่กล้าหยิบเลย เห็นว่าอาวูเป็นเรื่องทุกข์ แล้วมึงจะเอาอาวูอะไรไปสู้กับมันละ กิเลสมีงี้ ใหม่ ๆ อดนี้พอเราอดขึ้นแล้วเนี่ย พอคนนอนเนี่ย เวลามันเหลือเพื่อเพราะเราคิดดูเราไม่นอนสามเดือนนะ กลางคืนเนี่ยเขานอนกันครอก ๆ เลย

ไอ้กูต้องนั่งเดินจงกรมนั่งสมาธิอยู่เนี่ย เวลาอุยอะเยอะ แล้วมันเห็นหมดนะ แล้วบางทีจิตมันลง โอ้โฮ ลงเพราะเราทำอย่างนั้นนะ ตอนนั้นมันไม่มีครูบาอาจารย์ จิตมันลงนั่งสมาธิ จิตมันลงเห็นเป็นก้อน ที่ว่าเห็นเป็นก้อนเนื้อหมู่นเข้ามาทับเรา แตกจากสมาธิเลย ตกใจ ตกใจขนาดนั่งเป็นสมาธิอยู่นะ มันเห็นเป็นก้อนเนื้อหมู่นเข้ามาเลยนะ หมู่นเข้ามา คิดดูสิว่าก้อนเนื้อเหมือนกับรถถนนนั้นนะ ก้อนเนื้อใหญ่ แล้วมันกลิ้งมาทับเราเนี่ย เอ็งตกใจไหม ก็เหมือนกับนั่งโคตรรถชน รถมันวิ่งมาพุ่งเข้าชนเราเนี่ยพุ่งมาไล่ตายห่าเลย นี่มันเป็นความเห็น จิตมันลงแล้วมันเห็น

ถ้าเห็นอย่างนั้น เรามาบททวนทีหลังงี้ พอเราปฏิบัติได้มีหลักมีเกณฑ์แล้วเรามาบททวน ว่าถ้ามันเห็นอย่างนั้นได้ จิตมันต้องมีสมาธิ ขนาดในสมาธิเนี่ยยังพะงจนสมาธิแตกเลย มันพะงออกมาเลย พะงเลย เพราะมัน โห แหมก็ของมันจะกลิ้งมาทับ แล้วมันเป็นก้อนเนื้อสด ๆ มันกลิ้งมาทับเราเลยเนี่ย พะงเลย เป็นอย่างนั้นสองที ก็เลยมันใจว่าตัวเองต้องพิจารณากาย ปฏิบัติไปสองสามปีไม่ได้เรื่องเลย ไม่ได้ ยังไงก็ไม่ได้ เอ.. กูมันคนจนตรอกวะ มันไปไหนไม่รอดล่ะ จนตรอกเต็มที ก็กลับมาพิจารณาจิตนะ

ในปลุกคอกบัวที่ใจนะ การพิจารณาจิต พอพิจารณาจิตแล้ว โอ้โฮ มันไปพรวด พิจารณาจิตไม่ใช่ดูจิต พิจารณาจิต พิจารณาด้วยปัญญาค้นคว้า ปลุกคอกบัวที่ใจนะ ใครไม่ได้ไปหยิบเอา ปลุกคอกบัวที่ใจ เราเทศน์ไว้ตั้งแต่ปี ๓๘ ตอนนั้นเพิ่งเริ่มอัดเทปแล้ว การพิจารณาจิตนั้นนะ วิทยานิพนธ์ของเราเลยละ ออกมาทำนองนั้นเลย บ๊ี้บ ๆ ๆ ตั้งแต่ดูจิตไป ด้านการพิจารณาจิตค้นคว้าจิต

ดูจิตเฉย ๆ มันเป็นการเพ่งแต่มันต้องมีปัญญา แต่ถ้ามีปัญญา ถ้ามีปัญญานี้เขาต้องพูดอธิบาย เหมือนเราจะสอนเด็กนะ ก.ไก่นี้เป็นตัวอักษรนะ ก.ไก่อันต้องสมาธิ มันต้องผสมมันถึงจะเป็นคำพูดขึ้นมา ก.ไก่ตัวเดียวเนี่ยมันจะเป็นคำพูดขึ้นมาได้อย่างไร ก็ได้ ก.เอ๋ย ก.ไก่ มันก็ได้ เป็นคำพูดขึ้นมา เป็นเฉพาะก.ไก่ แต่ก.ไก่ เนี่ยมันต้องมีเห็นไหม มันต้องมีผสม ฉะนั้นถ้าคนภาวนาเป็นเนี่ย การพิจารณาจิตเนี่ยมันมีปัญญาอะไรผสม มันต้องมีปัญญา มันต้องมีสติ มันต้องมีสมาธิ ถ้าคนผสมเป็นคนทำเป็นจะพูดอย่างนั้นได้ไหม

ฉะนั้นคำพูดออกมาตั้งแต่ที่แรก เราฟังแล้วมันแปลก หลวงปู่ดูลย์ท่านก็ไม่สอนอย่างนั้น ท่านสอนบอกว่า ดูจิตจนจิตเห็นอาการของจิตแล้วพิจารณามัน หลวงปู่ดูลย์ใช้คำว่าพิจารณาบ่อยมากนะ ในคำเทศน์หลวงปู่ดูลย์นะ ท่านมีคำว่าพิจารณาบ่อย ๆ ท่านไม่ใช่ท่านก็พูดดูจิตนี้แหละ แต่ดูจิตแล้วจะมีพิจารณาจิตอีก หลวงปู่ดูลย์เนี่ยพูดถึงเรื่องการพิจารณาอยู่ซ้ำ ๆ ซาก ๆ เลย

ถ้าคนทำเป็นเนี่ยส่วนผสมเนี่ย กรรม นี่ยังงกรรมก็มี ก.ไก่ ร.เรื่อ ร.เรื่อ เห็นไหม ม.ม้า แล้วมีกรรม ก.ไก่ มันจะกรรมได้อย่างไร ก.ไก่ ก็ ก.ไก่ มันจะเป็นกรรมได้อย่างไร อ้าวกรรมนะ กรรมก็ต้องมี ก.ไก่ ก็ต้องมี ร.เรื่อ อ้าวมีงไม่มี ร.เรื่อ มีจะเป็นกรรมได้อย่างไร ก็เป็นก.ไก่ มันไม่เป็นกรรม อ้าว ก.ไก่ มันก็ต้องมี ก.ไก่ ต้องมี ร.เรื่อ แล้วก็มี ม.ม้า อ้าวแล้วมีงภาวนาไป แล้วมีงบอกว่า ก.ไก่ ก.ไก่อคือกรรม กรรมคือ ก.ไก่

ถูกฟังอยู่ ภูเขาไม่มึงบ้าก็ภูบ้าะ ถ้าไม่มึงบ้า ก็ภูบ้า แต่ถ้าภูเอามาผสมนะ เออ มีจิตมีปัญญามีสติ มี เออมึงเข้มนรรค ๘ ใจ มรรค ๘ ยังไม่มี หน่วยกิต หน่วยกิตมีส่งหน่วยกิตไม่ครบ อาจารย์อะไรให้มึงผ่านวะ แต่เดี๋ยวนีพยายามจะไปเติมหน่วยกิตนะ เดี๋ยวนีนะปัญญาที่ต้องใช้ สมาริก็ต้องมี มีงสอบผ่านไปแล้วมีงมาส่งย้อนหลังได้อย่างไรวะ มีงสอบจนมีงจบไปแล้ว เสร็จแล้วมีงค่อยเอาข้อสอบมาส่ง คนไม่คิด นี่ใจเดียวเถอะคลื่นมันจะพัดซอกศพเข้าฝั่ง

ทำไปเนสัชชิก แล้วเราจะเห็นผลของมัน แล้วมันอยู่ที่คนเข้มแข็งยังง หลวงตาท่านพูดอยู่ ท่านถนัดอดอาหาร ท่านไม่ถนัดนอน ถ้านอนแล้วท่านบอกหัวท่านเบลอหมดเลย แต่สมัยหลวงปู่เจี๊ยะ ท่านเล่าให้ฟังวัดป่าคลองกุ้งเนี่ย อดอาหารหรือนอนจำไม่ได้สองวัดนี้ วัดป่าคลองกุ้ง หลวงปู่ลีวัดอโศการามเป็นผู้เป็นหัวหน้า วัดไทรงามหลวงปู่กงมาเป็นหัวหน้า สองวัดนี้ภาวนาแข่งกัน ตอนที่หลวงปู่กงมากับหลวงปู่ลีไปอยู่ที่เมืองจันทน์นะ คนเข้าไปภาวนาเยอะมาก วัดหนึ่งอดอาหาร วัดหนึ่งนอน นี่หลวงปู่เจี๊ยะเล่าให้ฟัง

โอย่ แข่งกันทำความดี เพราะว่าลูกศิษย์หลวงปู่มันด้วยกัน หลวงปู่กงมาอยู่วัดไทรงาม หลวงปู่ที่อยู่วัดป่าคลองกุ้ง อดนอนกับอดอาหาร คนละวัดเพราะความถนัดของแต่ละองค์ไม่เหมือนกัน แข่งกัน หลวงปู่เจี๊ยะอยู่กับหลวงปู่กงมา หลวงปู่เจี๊ยะก็ได้มาเยอะ หลวงปู่กงมาอดนอนเพราะหลวงปู่เจี๊ยะเล่าให้ฟัง หลวงปู่เจี๊ยะท่านถือเนสัชชิก ท่านบอกว่ากลางคืนง่วงหลับหายเลย หลวงปู่เจี๊ยะทำเอง กลางคืนบางทีเดินจงกรมมันง่วงหลับหายเลย ไม่มีใครเห็นนะ เราก็ไปยืนไปฟังเสาวไว้สักพักหนึ่ง

หลวงปู่เจี๊ยะเล่า เราก็ไปยืนฟังเสาวไว้สักพักหนึ่ง เฮ้อ สดชื่นขึ้นก็ออกมาใหม่ หลวงปู่เจี๊ยะเนีย หลวงปู่กงมาอดนอน วัดไทรงามอดนอน วัดป่าคลองกุ้งอดอาหาร สองวัดแข่งกัน เนียหลวงปู่เจี๊ยะเล่า หลวงปู่เจี๊ยะเล่าให้ฟังเยอะ เนียครูบาอาจารย์ที่ดีพาลูกศิษย์ลูกหาไปในทางที่ดี ๆ แล้วได้ประสบความสำเร็จมาเยอะ คือว่ามีลูกศิษย์ลูกหาสืบทอดศาสนากันมา เป็นศาสนทายาทให้พวกเราได้มีครูบาอาจารย์ไว้กราบไหว้

ได้.. อดอาหาร อดอาหารมันมีประโยชน์อะไร แต่อย่างคนไม่ภาวนาเนียหลวงตาพูดบ่อย ๓ วัน ๔ วันนี่นั่งตัวตรงเลย แต่ถ้า ๒-๓ วันแรกยังง่วง ๆ อยู่ อดนอนก็เหมือนกัน อดเหมือนกับอะไรนะ หนามยอกเอาหนามบ่ง ง่วงนอนก็อดนอน อย่างเช่นหลวงตาเนียท่านบอกท่านไม่ตั้งใจอดอาหาร หรอก แต่พอฉันข้าวเข้าไปแล้ววียรุ่นนะ ฉันเข้าไปแล้วมันก็ยังอยากฉัน ๆ อย่างนี้ไม่กินเลย นั่งตลอด รุ่งก็เหมือนกัน ไม่ได้ตั้งใจหรอกแต่พอนั่งไปแล้วมันโลเลใจ ถ้าอย่างนี้ตลอดรุ่ง อัดเลย คือมันมาโดยเหตุการณ์เฉพาะหน้าแล้วท่านเอาเลยไป

ไม่ได้ อย่างนี้หรอก ทำวิธานิพนธ์ก่อนจะนั่งตลอดรุ่ง เขียนหนังสือเขียนวิธานิพนธ์ก่อนนะ ทำวิธานิพนธ์เสร็จไม่กล้าทำ เพราะมันโหดเกินไปกลัวหลับหายเลย จะอดอาหารนะ จะอดอาหารนะ ชาติหน้าจะอดอาหาร โอ้..อดอาหารแล้วมันจะมีโรคกระเพาะ จะเกิดอย่างนั้น ๆ ทำวิธานิพนธ์ไว้เลยนะเสร็จแล้วไม่กล้าทำ ฉะนั้นเหตุการณ์เฉพาะหน้าไป ถึงเวลา พัวะ เอาเลย ถ้าเราไปคิดก่อนนะ แหม เราจะมีอย่างนี้อย่างนั้นนะ ขาอ่อนเลยนะ คลานไปคลานไปนั่ง ถึงทีแล้วเอาเลย เอาเลย

กรณีเนสัชชิกก็เหมือนกัน เราเอาเลย มันทุกข์ มันคุมใจตัวเองไม่ได้ ถ้าอย่างนี้ไม่นอน ไม่นอน มันทุกข์เอาทุกข์แก่แม่งเลย ซัดกันมาตลอด แต่ตอนนั้นมันประสาเรา ประสาเราหมายถึงว่า พระใหม่เพิ่งบวชพรรษาแรกมันก็จับพลัดจับผลูนั่นแหละ มันก็ทำด้วยความจริงจัง แต่มัน แต่มัน

แบบว่า เขาเรียกว่ามรรคมันไม่สามัคคีคือว่ามัน ๆ ไม่สมดุลนะ มันก็หนักไปข้างใดข้างหนึ่งนะ
จริงขนาดไหนมันก็หนักไปข้างใดข้างหนึ่ง แต่มันก็ต้องทุกคนมันก็ผิดมาด้วยกันทั้งนั้นนะ

เราถึงบอกว่าสติปัญญาน ๔ พวกมึงปลอมหมด ขนาดกูอดนอนเท่าไร กูยังปลอมเลย หัวฟาด
พื้นนะ แต่ทำไป ทำไปมันจะดีเองเรื่อย ๆ เพราะประสบการณ์ เพราะครูบาอาจารย์คอยแนะคอยบอก
เดี่ยวสติปัญญาน ๔ เราจะสมบูรณ์ เราจะเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา จะถูกต้องดังมาขึ้นมา ทำที่แรกมันจะ
ให้ถูก ใครมันจะทำให้ถูกได้วะ ทำไป ๆ ของมียู่ พระพุทธเจ้าไม่มีศาสดา ไม่มีคนสอน

หลวงปู่มัน หลวงปู่เสาร์เนีย มีแต่ตำรา ไม่มีใครมามีคนสอน ก็ต้องดิ้นค้นกันเอามาจนได้ เรา
เนียครูบาอาจารย์ เอาปากคอยทิ่มเลย ทำไมเรา โอกาสเราดีทั้งนั้นเลย โอกาสเราก็ดี คนบอกเราก็ม
ทุกอย่างมีพร้อมเลย ทำไมเราไม่จริง ทำขึ้นมา เรียนก็เรียน เรียนมาเป็นแผนที่เครื่องดำเนิน ปฏิบัติ
เราก็เอาให้ได้ เอาให้ได้จนเป็นประโยชน์กับเรา เอามีอีกไหม

ถาม : (เสียงผู้ถาม เบามาก)

หลวงพ่ : ใช้ได้ ต้องมีพัฒนาติ พัฒนาคือที่ใจ การปฏิบัติอยู่ที่ใจหมด การพัฒนาหมายถึงว่าใจ
มันจะนิ่งขึ้นดีขึ้นว่างขึ้น แล้วบางทีระยะสั้น พัฒนาก็ได้ เสื่อมก็ได้ ถ้าเสื่อมนะ ใจมันพัฒนาขึ้น ใจ
มันเสื่อมลง วันนี้นั่งครึ่งชั่วโมงได้ดีมากเลย พรุ่งนี้แค่สิบนาทิจะเป็นจะตายแล้ว ถ้ามันเสื่อมนะ ถ้า
มันเสื่อมหมายถึงว่ากิเลสเนีย มันจะเอาเล่ห์เหลี่ยมของมันมาได้แย่งกับเรา พอเรานั่งไปนะ เรื่องนั้น
เรื่องนี้เรื่องนี้ มันจะเก็บใจ กิเลสของเราเนีย ตัณหาทะยานอยากกิเลสมันยางเหนียว อารมณ์อะไร
กระทบความความเห็นความรู้สึก มันจะจับไว้หมดเลย

พอเรานั่งสมาธิเนีย ถ้าวันนี้เหตุการณ์มันปกติไม่มีใครมายุ่งอะไรกับเรา เรานั่งสมาธิจะแจ่มใส
มาก วันนี้ขึ้นมาเนีย ตอนเช้าขึ้นมาเราได้กระทบกระเทือนกับใครบ้าง มันมีอารมณ์อะไรที่มันกระทบ
รุนแรงบ้าง พอมานั่งสมาธิเนะ โห มันคิดแต่เรื่องนั้นนะ นี่ถ้ามันเสื่อมลงเห็นไหม มันมีทั้งดีขึ้นและ
เสื่อมลงเพราะมันเป็นอนิจจังทั้งหมด ดีขึ้นมันก็พัฒนาขึ้น แต่ค่านั่งได้ครึ่งชั่วโมงแล้วนั่งได้มาก
แล้วเนีย สิ่งนี้มันบอกเราแล้วเหมือนกับที่ว่าเราไม่เคยไปที่เป้าหมาย

ถึงเป้าหมายเราถึงทำได้หมดเห็นไหม เราเคยนั่งได้ครึ่งชั่วโมงแล้ว ยังไงถ้านั่งอีกสิบยี่สิบนาท
มันจะเจ็บปวดมากขนาดไหน กูเคยทำได้ครึ่งชั่วโมง กูจะเอาชั่วโมงหนึ่ง โอ้เหี้ยมันจะมาต่อลื้อต่อ
เถียง กิเลสเนะมันจะมาต่อลื้อต่อเถียง มันจะมาต่อรองเอาแก่นี้ก็พอ เอาอย่างนี้ก่อนได้ไหม เดี่ยวค่อย

ทำไมดีหรือเห็นไหม ถ้าเราบอกว่ากูจะเอาชั่วโมงหนึ่ง มึงหลบหน้ากูไป มันไม่กล้าต่อล้อต่อเถียงเห็นไหม ถ้าเราเข้มแข็ง แต่ถ้าเราไม่เข้มแข็งนะ พอน่า หยุคก่อนเถอะ หยุคก่อนเถอะ ขาอ่อนเลยเห็นไหม

ถ้าเราเข้มแข็งเพราะเราเคยถึงเป้าหมายแล้ว ครึ่งชั่วโมงเคยทำได้ แล้วกูไม่กลัวมึง กูไม่กลัวมึง กูไม่กลัวมึง อัดเข้าไป ไอ้อย่างนี้ บางทีทางวิทยาศาสตร์เขาจะบอกว่าอันนี้เป็นทฤษฎีนิยมนะหรือเปล่า ไม่ใช่ สัจจะนิยมนะ การนั่งอยู่เนี่ยความเจ็บปวดเกิดขึ้น ความทุกข์เกิดขึ้นนะ เราอยากได้อะไรเป็นกันหรือ แต่เป็นความจริงใช่ไหม เนี่ยอากาศร้อนมันโอบกั้นที่สูง เนี่ยอากาศเย็นที่มันหนกอยู่มันก็จะหมุ่นเข้ามา ลมมันเกิดจากธรรมชาติของมัน ลมมันจะเกิดมันมีเหตุผลของมัน

ขณะที่เรานั่งสมาธิภาวนาของเรา เราจะต่อสู้ความจริงของเรา ความทุกข์ ความจริง มันเป็นสัจจะอันหนึ่ง มันเป็นสัจจะความจริงอันหนึ่ง เราจะเผชิญกับความจริง เราจะต่อสู้กับสัจจะความจริง เราต้องเข้าไปต่อสู้กับความจริง เราจะเห็นความจริง ถึงเป็นสัจจะนิยมนะไม่ใช่ทฤษฎีนิยมนะ เนี่ยที่เขาเห็นพวกเรา เขาส่งสารพวกเราเขาบอกว่า ไอ้พวกนี้พวกทฤษฎีนิยมนะ ทางว่าง ๆ ทางสบาย ๆ ก็มีทำไมไม่ไป ทำไมมันต้องไปทำให้ตัวลำบาก ทำไมต้องไปทำให้ตัวเองทุกข์วะ ไอ้พวกนี้ทำไมมันโง่งขนาดนี้วะ ถ้ามึงไม่เข้าช่องนี้ มึงไม่ทำอย่างนี้มึงจะไม่เห็นปากคือไม่เปิดจิตได้ ไม่เปิดปากที่จิตได้คือเอาอาหารเข้าปากไม่ได้ ก็เอาธรรมะเข้าใจไม่ได้

ฉะนั้นเราต้องต่อสู้กับสัจจะความจริงคือสัจธรรมไง อริยสัจจ์ ต้องต่อสู้ความจริง เนี่ยเวลาเขาพูดให้ขาอ่อน เขาจะบอกเลยบอกว่า ไอ้เนี่ยมันอึดติดกิลมถานุโยค อันนี้คือลำบาก มาสบาย ๆ เกิดสบาย ธรรมะคือความสบาย สบายคือธรรมดา ธรรมาคือธรรมชาติ แล้วทุกข์มันก็ธรรมดา มันก็เกิดขึ้นมาเอง ใครไปให้มันมา มันก็มาเอง มันธรรมดาอยู่เนี่ย เอ้า เวลานั่งขึ้นไปมันก็ปวดเป็นธรรมดา ใครเอามันมา มันก็ธรรมดาเนี่ย ก็ถูกทำเป็นธรรมดาอยู่เนี่ย มันก็ปวดอยู่เป็นธรรมดาเนี่ย แล้วจะทำไง ธรรมดานี้เป็นธรรมะ กูก็กราบแม่เลย ตัวปวดนี้เป็นนิพพานนะ อ้าวกูกราบมึงละ มึงเป็นธรรมดา

มันเป็นสัจจะ มันเป็นความจริงอันหนึ่ง เราถึงต้องต่อสู้เพื่อจะารู้สัจจะความจริงนั้น เข้าใจสัจจะความจริงนั้นทั้งหมด กิเลสมีจะเอาอะไรมาหลอกกูวะ กิเลส มีจะเอาอะไรหลอกกู ตอนนี้นั้นก็เอาปวดนี้มาหลอกมึงก่อน ปวดนะ ดายนะ ดายนะ ดายนะ ดายนะ กิเลสเนี่ย ตัวสุดท้ายคือเอาความตายเข้ามาต่อรองกับเรา เราเจอมาเยอะมากเดี๋ยวตาย เดี๋ยวตายเนี่ยพอมันจะตายนะ กูขอคูสิอะไรตายก่อน

เราพูดกับมันอย่างนี้เลยนะ ภูขอรู้ว่าอะไรตายก่อน เวลาตายเนี่ยจิตมันจะออกจากร่างยังงัย ภูขอคู่มือหน่อย ไม่มี

มันต่อรองเลยอดอาหารมาก ๆ เนี่ย ตายแน่นอนเลย ตายชัด ๆ คราวนี้ตายแน่ ๆ ตายแน่ ๆ โอ.. มันกระซิบเลย ตาย ตายแน่ ๆ ปัญหามันหมุนเลย อะไรตาย ภูขอคู่มือ อะไรตายก่อน ภูจะอดต่อไป ถึงที่สุดแล้วมันตึกกลับเลย อดอาหารแล้วออกไปกินข้าวไม่ได้เลย มันจะอดให้ตายไปเลย โอ้โฮ อย่างนี้ตายจริง ๆ โว้ย คิดกินข้าวไม่ได้เลย วันไหนคิดจะออกไปบิณฑบาตมันจะอาเจียน มันจะพุ่งออกมาเลยละ โอ.. หนีหายอย่างนี้ แล้วมันพุ่งออกมา มันไม่กินข้าว มันจะมีอะไรพุ่ง มันก็มีน้ำเปรี้ยว ๆ นะ น้ำหมักพุ่งออกมาเพราะกินแต่น้ำ โห อย่างนี้ตายจริง ๆ โว้ย

เดินจงกรมนะ มิ่งรังเกียจอะไร มิ่งรังเกียจอาหารหรือ อาหารสกปรกหรือ มิ่งรังเกียจอาหารอะไรบ้าง เดินจงกรมเนี่ยสามวันนะ ไล่เข้ามาอยู่เนี่ย ความคิดไล่กับมัน ปัญญาเนี่ยไล่กับมัน สุดท้ายมิ่งรังเกียจอะไร มิ่งจะไม่กินเพราะเหตุใด ร่างกายไม่กินข้าวมันจะอยู่ได้ยังงัย แล้วมิ่งตายไปแล้วกิเลสในหัวใจของมิ่งอย่างนี้ มิ่งจะตายไปทำอะไร ตายไปแล้วเกิดใหม่ เกิดใหม่ก็ทุกข์อีก แล้วมิ่งทำไมจะกินข้าวไม่ได้ เดินเนี่ยปัญญา ความคิดกับความคิดมันสู้กันนะ

จนถึงที่สุด อ้อ ถ้ามิ่งรังเกียจอย่างนั้นใช่ไหม มันสกปรกอย่างนั้นใช่ไหม มันก็ต่อรองไปอย่างนั้นถ้ากินข้าวเปล่า ๆ ได้ไหม แน่..มันถามนะ กินที่มันไม่ค่อยสกปรกนี้ได้ไหม จนมันจน..น่าจะได้ ที่แรก มันน่าจะได้ ไม่ยอมนะ น่าจะได้ ก็ไล่ปัญญาไล่เข้าไปอีก ไล่เข้าไป สุดท้ายถ้ามันจะได้เนี่ย ถ้าตายไปกิเลสยังอยู่ในหัวใจไปเกิดอีกเนี่ย กับรักษาศีตไว้เพื่อปฏิบัติอันไหนจะมีคุณค่ากว่ากัน เราต้องรักษาศีตไว้ก่อนนะ เราพูดกับตัวเองนะ รักษาศีตไว้ก่อนนะ พรุ่งนี้ไปกินข้าวนะ

เราต้องออกบิณฑบาตไปอยู่บ้านตาด อยู่ในร้านนะ พรุ่งนี้บิณฑบาตนะ ถ้าคิดงั้นปั๊บ ถ้าพรุ่งนี้บิณฑบาตมันจะเตรียมตัว จะบิณฑบาตเราต้องออกมาจัดอาสนะงัย เราต้องมาจัดอาสนะ เอาบาตรมาตั้งเราถึงออกบิณฑบาตได้ ถ้างั้นจะเอาบาตรออกมามันอาเจียนเลย เพราะความคิดมันไปก่อน พอตกลงคุยกับมันจนจบจนเข้าใจแล้ว รุ่งขึ้นเตรียมบาตร เราจะเอาออกมาตั้งบิณฑบาต มันแต่ข้าวเปล่า ๆ พอมันจันได้ อะไรได้มันก็พอมมาได้ เนี่ยเราโดนต่อรองมาเยอะ เรื่องกิเลสเนี่ยมันหักขามึงตลอด

จะนั้นอย่างที่ว่าเนี่ยมันเจริญก็ได้ มันก็เสื่อมก็ได้ แต่นี่บอกว่านั่งครึ่งชั่วโมงมันจะพัฒนาต่อไปยังงัย มันจะพัฒนาต่อไป มันจะพัฒนาที่นี้ คือนั่งสักสิบนาทีที่สิบนาทีมันจะสงบเร็วขึ้น มันจะดีขึ้น

แล้ว ถ้านั่งแล้วอารมณ์เราสัมผัสเราจะดีขึ้น นี่ใจป๋อจัดตั้งรู้เฉพาะตน จิตมันดีขึ้นได้สัมผัสขึ้นได้รับรู้ขึ้น อาจจะนั่งเวลาน้อยแต่จิตมันสงบได้มากขึ้น หรือเราสงบได้ลึกกว่านั้นคือสงบไปแล้วนะ ถ้าจิตมันสงบจริง ๆ นะ อือหือ ๆ มันจะรับรู้ไง รับรู้ความรู้สึกที่พูดออกมาเป็นคำพูดไม่ได้ไง

มันจะรับรู้ว่าจะจิตมันนิ่ง ๆ ความนิ่งอันนั้นพูดออกมาเป็นคำพูดไม่ได้เลย นั่นละขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนาเนีย มันจะลึกเข้าไปไง สัมผัสอันนั้นของจริงนะ เราสัมผัสได้เองเลย แต่เราจะพูดออกมาเป็นคำพูดแทบไม่ได้เลย นี่คือการพัฒนาของมันสิ่งที่จะได้ต่อไป แล้วพอถ้าจิตสงบแล้วก็ออกมาใช้ปัญญาบ้าง ออกมาตริในธรรมะบ้าง เพื่อจะสนองกลับไปให้จิตมันสงบได้ง่ายขึ้น เห็นนั่นมัน ๆ ใจเห็นนั่น มันอยู่ที่วาสนาของคนไง วาสนาของคนนะเขาเรียกจริตนิสัย

อย่างเช่นเราเนี่ย เราปลูกทุเรียนไข่ไหม อย่างของท่านปลูกส้ม แล้วเราปลูกทุเรียนหมายถึงว่า จริตรปลูกทุเรียน ต้นไม้เรา จิตเราเป็นทุเรียนออกผลมาเป็นทุเรียน อย่างของท่านออกผลมาเป็นส้มไข่ไหม จิตเห็นเหมือนทุเรียนเนี่ยมันเห็น มันเห็นของมัน มันก็รับรู้คือนิมิตเนี่ยไม่จำเป็นว่าทุกคนต้องเห็น มันจะเห็นแต่บางคน บางคนสงบเฉย ๆ ใจ อย่างสัมผัสออกมาก็คือสัมผัส อย่างคนที่ปลูกเป็นข้าวโพดก็คือข้าวโพด ข้าวโพดอายุสั้น จิตเขาจะแบบว่าตั้งสมาธิได้ไม่มันคงเท่าไรเพราะอายุมันสั้น ข้าวโพดเห็นไหมอายุ ๔๕ วันเอง

นี่ใจเนี่ย เห็นไม่เห็นเนี่ย ไม่ใช่เราจะต้องการให้เห็นหรือไม่ต้องการให้เห็น มันอยู่ที่คุณภาพของจิตนั่นมันจะเห็นหรือไม่เห็น เหมือนพระพุทธเจ้าเนี่ยย้อนอดีตชาติไปเนี่ยเห็นไหม เป็นพระเวสสันดรเป็นอะไรต่าง ๆ นี่คือข้อมูลเดิมไข่ไหม พระพุทธเจ้าเคยเป็นพระเวสสันดรมาแล้วมาเกิดเป็นพระพุทธเจ้าไข่ไหม เนี่ยพระพุทธเจ้าก็รู้เห็นเป็นอย่างนั้นไป แต่ข้อมูลของเราเนี่ย ถ้าเราเข้าไปแล้วเนี่ย เราจะเห็นหรือไม่เห็นมันอีกกรณีหนึ่ง ไม่ใช่ว่าจิตสงบแล้วต้องเห็นสมาธิ ไม่ใช่ ไม่ใช่ จิตสงบคือจิตสงบ เห็นนิมิตเห็นอะไรมันคนละเรื่อง คนละเรื่องเดียวกัน

กินข้าวเนี่ย เรากินข้าวเนี่ย เรากินรสรีเปลา เรากินข้าวเพื่ออาหารให้ร่างกายไข่ไหม แต่ทำไมอร่อยละ ทำไมมันอร่อย อร่อยนั่นมันเป็นรส แต่เรากินอาหาร จิตสงบนั่นคืออาหาร แล้วสมันหลากหลาย แกงเผ็ด แกงส้ม สดุ้ง มันคนละรสชาติทั้งนั้นนะ จิตที่มันมีรสชาตินั่นมันเห็นอย่างนั้น นิมิตมันจะเห็นต่อเมื่อ ต่อเมื่อจิตมันมีข้อมูลมันเห็นต่าง ๆ นี่ นี่ตามข้อเท็จจริงนะ แต่ตามกิเลสที่บอกว่าเห็นนิมิตแล้วหลง เห็นนิมิตแล้วกลัวนั่น กิเลสมันหลอก นิมิตเข้าไปแล้วยังต้องไปพิจารณาความเห็นอันนี้ถูกไหม ความเห็นอันนี้ผิดไหม

แล้วถ้าจิตสงบแล้วเห็นกายเป็นวิปัสสนาเนะ เป็นวิปัสสนา เห็นกายนั้นอีกกรณีหนึ่ง ถ้าจิตสงบแล้วเนะ จิตสงบจริง ๆ ถ้าคนเราเนะ อย่างคนเราเนะ แหม ยกตัวอย่างบ่อยเลย อย่างเราเนะเราสร้างบุญมาเยอะพอจิตเราสงบปั๊บ โอโฮ กายมันจะลอยมาเลย มันลอยมาเลยนะ เห็นทันทีเลย นี่เพราะเราสร้างบุญมาก อย่างเราเนะคนก็ทุกข์ขี้ยากไม่เคยทำอะไรเลย แต่ดันทำจิตสงบเข้ามาได้นะ พอสงบแล้วสงบเฉย ๆ เนะ กายก็ไม่มา อะไรก็ไม่เห็นแล้วทำไง

ถ้ามีครูบาอาจารย์นะ ครูบาอาจารย์บอกว่าให้รำพึงขึ้นมา รำพึงขึ้นที่จิตเนะ ในสมาธิรำพึงคือคิดในสมาธิ สมาธินี้คิดได้ ในสมาธินี้คิดบอก คิดถึงกาย ถ้ามันมีवासานมันจะมาเลย ถ้าไม่มานะ ไม่มาแสดงว่าเรา เราไม่มี ไม่มี ไม่มีคามถนัดทางนี้ เราจะพิจารณาเวทนาก็ได้ พิจารณาจิตก็ได้ พิจารณาธรรมะก็ได้ ธรรมมารมณ่ความคิด ถ้าจิตสงบแล้วคิดถึงธรรมนั้นคือธรรมารมณ่ มันยังต้องออกไปขยายนี้เงะจะบอกว่างานข้างหน้าเรายังอีกเยอะ

สมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐานจะเกิดต่อเมื่อจิตรู้ จิตเห็น จิตเราไม่เคยสงบ ไม่เห็นกาย เวทนา จิต ธรรม โดยความเป็นจริง วิปัสสนาไม่เกิด สติปัฏฐาน ๔ ไม่เกิด สิ่งที่มีมันบอกมันเป็นไปนั้นโกหกหมด เป็นสัญญาอารมณ์เป็นความรู้สึกเป็นความคิด แล้วมันจินตนาการจิตว่างได้ไหม ว่าง ไม่ใช่ตัวกูไม่ใช่ของกูคือกูเงะ บอกว่ากูก็ไม่มี ทุกอย่างก็ไม่มีแล้วใครพูดละ ใครพูด ใครพูด พูดกันไปเอง ไอ้ที่พูด ๆ อยู่เนะ สัญญาอารมณ์ทั้งหมด มันบอกเลย พุทโธ พุทโธ กรรมฐานพระป่าเนะ จะคิดในนิมิต มีมิมินิมิตหรือเปล่า มีมีไหม มีรู้จักนิมิตหรือเปล่า มีรู้จักนิมิตไหม เพราะจิตมันสงบแล้วเห็นกายก็เป็นนิมิตอันหนึ่ง อุกคหนิมิต วิกาคนิมิต นั่นนะวิปัสสนาจะเกิดตรงนั้น

ตอนนี้ที่ปฏิบัติกันเนี่ยต้องจิตสงบ แล้วจิตสงบยกขึ้นวิปัสสนายังไง ครูบาอาจารย์ของเราเนะจะประกอกลงจะคอยบอกกัน มันเหมือนกับเรียนจบอนุบาลจะเข้าประถมยังเงะ เรียนจบอนุบาลนี้จะเข้าสาธิต ไปวิ่งเต้นอีกโรงเรียนหนึ่ง จิตมันสงบแล้วเนะจะยกขึ้นวิปัสสนายังเงะ มันมีงานของมันอีกนะ ไม่ใช่ว่าจบอนุบาลแล้วเนะจะจบคือเตอร์ มีบ้ำเธอ มียังต้องมีโรงเรียนเข้าไปต่ออีกเยอะแยะ จิตสงบเนี่ยอนุบาล รักษาหลักเกณฑ์ไว้ จะมีงานไปข้างหน้าอีกเยอะแยะ

ค่อย ๆ ทำไปมันไม่ใช่หนัง ไล่ฟิล์มเรื่องแล้วก็ฉายจบเรื่อง ไอ้เนี้ยก็เหมือนกันพอปฏิบัติแล้วมันจะจบขบวนการเลยเป็นพระอรหันต์เลย ไม่ใช่ กิเลสมันคอยทิ่มมีอีกเยอะนัก เดี่ยวจะไฟดับ เดี่ยวหนังมีจะขาด เดี่ยวหนังมันจะป็นเกลียว โอ้ ยังจะต้องไปซ่อมเครื่องฉายอีกหลายรอบเลย นี่เงะถึง

ต้องมีครูมีอาจารย์ไ้ ถึงต้องมีครูมีอาจารย์ แล้วครูบาอาจารย์ที่เป็นจริง ที่ปฏิบัติไปแล้วเนี่ย มันจะปฏิบัติมันจะดีมาก ๆ จบนี๊อะ เอวัง

ถาม : ก็ผมเป็นผู้ปฏิบัติใหม่ครับ ได้ยินมาว่าการปฏิบัติมีแต่สิ่งดี สามารถทำจิตใจให้สงบได้ แต่ถ้าสมมุติเราไม่สามารถทำจิตใจเราให้สงบได้ มันจะส่งผลเสียอย่างไร

หลวงพ่ : ไม่มีเสียมีแต่ได้ ไม่มีเสีย ถ้าทำใจให้สงบได้ สงบมันจะดีมาก แต่นี้เพราะตรงนี้เพราะทุกคนอยากให้สงบใช่ไหม แล้วเขาบอกที่จิต ๆ กันเนี่ย เขาบอกว่าจิตมันมีจุดขายตรงนี้ ตรงที่เมื่อก่อนนะฟุ้งซ่านมาก แล้วพอมานี้มันว่างมันสบายเนี่ย มันว่างมันสบายมันก็แบบว่าหลกลอย แต่ถ้าคำว่าสงบคำว่าจิตสงบของครูบาอาจารย์เราเนี่ย มันเป็นความจริงใจ คือสงบมันต้องเป็นสมาธิ ต้องเป็นสมาธิจริง ๆ ไอนี้เป็นสมาธิก็ไม่รู้จักสมาธิ ครูบาอาจารย์ท่านพูดบ่อย เดียวนี้สมาธิก็ไม่รู้จักกันแล้ว ทีนี้แบบว่าถ้าเราทำให้จิตสงบใช่ไหม จิตเรามีความร่มเย็นเป็นสุข ถ้าจิตมันมีความร่มเย็นเป็นสุขเนี่ย มันจะมีแต่ของดี

ถ้ามันทำไม่ได้ ทำไม่ได้ การกระทำนั้นก็เป็นบุญกุศลแล้ว คือประธานะ คนที่จะทำได้นี้ต้องสำนึกตัวก่อนใช่ไหม ต้องรู้จักตัวเราเองก่อนใช่ไหม เพราะเราทุกข์เราอยากสงบ แค่นี้ก็มีสติแล้ว นี่จะได้ไม่ได้เนี่ย เราอยากจะได้ ถ้าได้เราอยากให้มันได้ตามเนื้อหาสาระคือความเป็นจริงใจ ถ้าไม่ได้ก็คือไม่ได้ แต่บอกว่าว่าง ๆ ว่างเนี่ย ว่าง ๆ เนี่ย ไม่อยากจะพูดนะ โรงพยาบาลศรีธัญญาเนี่ย มันว่าง ๆ ทั้งนั้นเลย ถ้าว่าง ๆ นะโรงพยาบาลศรีธัญญาเนี่ยว่าง ว่างกันทั้งนั้นเลยนะ คือว่างอย่างนั้นมันมีอะไร ถ้าว่างนะมันมี มันมีสตินะมีรับรู้ คือมันเหมือนกับเวลาเราว่างแล้วเนี่ย เราทำงานต่อไปกันได้เนี่ย ถ้ามันว่างอย่างนั้น แล้วเขาทำได้แต่เราฟังมาหมดแล้วแหละ จินตมยปัญญาคือจินตนาการกันไป เราเชื่อมั่นมากเนาะ ไปจบแล้ว